

Certificatenmarktrapport

2014

VREG

Inhoudsopgave

1. Groenestroomcertificaten	6
1.1. Installaties die groenestroomcertificaten ontvangen.....	6
1.2. Uitgereikte groenestroomcertificaten	8
1.3. Handel in groenestroomcertificaten	11
1.4. Inlevering van groenestroomcertificaten voor de certificaten-verplichting op 31 maart 2015.....	23
2. Warmte-krachtkoppeling	28
2.1. Installaties die warmte-krachtcertificaten ontvangen.....	28
2.2. Uitgereikte warmte-krachtcertificaten	30
2.3. Handel in warmte-krachtcertificaten	31
2.4. Inlevering van warmte-krachtcertificaten voor de certificaten-verplichting op 31 maart 2015.....	39

Lijst van tabellen

Tabel 1: Aantal erkende productie-installaties dat in aanmerking komt voor de toekenning van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong, per energiebron en per jaar van indienstname .	6
Tabel 2: Geïnstalleerd productievermogen (in kWe) dat in aanmerking komt voor de toekenning van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong, per energiebron en per jaar van indienstname .	7
Tabel 3: Aantal uitgereikte aanvaardbare groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar	10
Tabel 4: Aantal verkochte GSC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun	15
Tabel 5: Aantal uitgereikte en aantal aan minimumsteun overgedragen groenestroomcertificaten	16
Tabel 6: Aantal door de netbeheerders verkochte GSC	18
Tabel 7: Gemiddelde transactieprijs GSC, opgesplitst in verkopen door netbeheerders en verkopen door andere marktpartijen	19
Tabel 8: Aantal kopers van GSC van de netbeheerders	21
Tabel 9: Overzicht van de inleveringsrondes van groenestroomcertificaten	24
Tabel 10: Aantal erkende productie-installaties dat in aanmerking komt voor de toekenning van (aanvaardbare) warmte-krachtcertificaten en/of garanties van oorsprong, per technologie en per jaar van indienstname of ingrijpende wijziging.....	28
Tabel 11: Geïnstalleerd elektrisch of mechanisch vermogen (in kW) van warmte-krachtinstallaties dat in aanmerking komt voor de toekenning van (aanvaardbare) warmte-krachtcertificaten en/of garanties van oorsprong, per technologie en per jaar van indienstname of ingrijpende wijziging.....	29
Tabel 12: Aantal uitgereikte aanvaardbare warmte-krachtcertificaten per technologie en per productiejaar	30
Tabel 13: Aantal verkochte WKC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun.....	34
Tabel 14: Aantal uitgereikte en aantal aan minimumsteun overgedragen warmte-krachtcertificaten.....	34
Tabel 15: Aantal door de netbeheerders verkochte WKC.....	36
Tabel 16: Gemiddelde transactieprijs WKC, opgesplitst in verkopen door netbeheerders en verkopen door andere marktpartijen	37
Tabel 17: Aantal kopers van WKC van de netbeheerders.....	38
Tabel 18: Overzicht van de inleveringsrondes van warmte-krachtcertificaten	39

Lijst van figuren

- Figuur 1: Geïnstalleerd productievermogen (in kW_e) dat in aanmerking komt voor de toekenning van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong, per energiebron en per jaar van indienstname 8
- Figuur 2: Aantal uitgereikte groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar 11
- Figuur 3: Aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten per maand vanaf april 2013 12
- Figuur 4: Gemiddelde, laagste en hoogste transactieprijs van een groenestroomcertificaat per maand, vanaf april 2013 t.e.m. maart 2015 13
- Figuur 5: Aantal verhandelde groenestroomcertificaten in periode april 2013 t.e.m. maart 2015 per verkoopprijs (€/GSC (afgerond)) 14
- Figuur 6: Aantal verhandelde groenestroomcertificaten en gemiddelde transactieprijs per inleveringsronde 14
- Figuur 7: Aantal GSC dat in 2012 t.e.m. 2014 werd verkocht aan de netbeheerders per maand 17
- Figuur 8: Aandeel GSC verkocht aan de netbeheerders in 2014 per energiebron 17
- Figuur 9: Euro betaald per maand door de netbeheerders in 2012 t.e.m. 2014 aan producenten bij overdracht GSC aan minimumsteun 18
- Figuur 10: Aantal door de netbeheerders verkochte GSC per handelsperiode 19
- Figuur 11: Aantal door de netbeheerders verkochte groenestroomcertificaten in periode april 2013 t.e.m. maart 2015 per prijsinterval (€/GSC) 20
- Figuur 12: Schematisch overzicht van de inleveringsrondes van groenestroomcertificaten per indieningsjaar 25
- Figuur 13: Toename van het overschot aan GSC op de markt 26
- Figuur 14: Evolutie van de GSC portefeuilles van de netbeheerders (inclusief gebankte GSC) 27
- Figuur 15: Geïnstalleerd productievermogen (in kW) dat in aanmerking komt voor de toekenning van (aanvaardbare) warmte-krachtcertificaten en/of garanties van oorsprong, per technologie en per jaar van indienstname of ingrijpende wijziging 29
- Figuur 16: Aantal bilateraal aanvaardbare warmte-krachtcertificaten per technologie en per productiejaar 30
- Figuur 17: Aantal bilateraal verhandelde warmte-krachtcertificaten per maand vanaf april 2013 31
- Figuur 18: Gemiddelde, laagste en hoogste transactieprijs van een warmte-krachtcertificaat per maand vanaf april 2013 t.e.m. maart 2015 32
- Figuur 19: Aantal verhandelde WKC in periode april 2013-maart 2015 per verkoopprijs (€/WKC (afgerond)) 33
- Figuur 20: Aantal verhandelde en in te leveren WKC en gemiddelde transactieprijs per inleveringsronde 33
- Figuur 21: Aantal WKC dat in 2011 t.e.m. 2014 werd verkocht aan de netbeheerders per maand 35
- Figuur 22: Euro betaald per maand door de netbeheerders in 2011 t.e.m. 2014 aan producenten bij overdracht WKC aan minimumsteun 35
- Figuur 23: Aantal door de netbeheerders verkochte WKC per handelsperiode 36
- Figuur 24: Aantal door de netbeheerders verkochte warmte-krachtcertificaten in periode april t.e.m. maart 2015 per prijsinterval (€/WKC) 38
- Figuur 25: Schematisch overzicht van de inleveringsrondes van warmte-krachtcertificaten per indieningsjaar 40
- Figuur 26: Toename van het overschot WKC op de markt 41
- Figuur 27: Evolutie van de WKC portefeuilles van netbeheerders (inclusief gebankte WKC) 42

Voorwoord

Dit is het eerste VREG Certificatenmarktrapport. Toch is de informatie in dit rapport zeker niet allemaal nieuw.

Met dit Certificatenrapport brengen we wel voor het eerst veel informatie samen over de stand van zaken van de markten voor groenestroom- en warmte-krachtcertificaten (steuncertificaten). Vroeger werd deze informatie meer versnipperd gepubliceerd. Zo bevatte het jaarlijkse Marktrapport een apart hoofdstuk over de certificatenmarkten. Ook de informatie over de uitkomst van de jaarlijkse inleveringsronde voor de quotumverplichtingen inzake groenestroom - en warmte-krachtcertificaten maakte deel uit van dit rapport. De informatie over de opkoop van certificaten aan minimumsteun door de netbeheerders en de manier waarop de netbeheerders omgaan met deze certificaten maakte in het verleden dan weer het voorwerp uit van een apart rapport. We zien echter dat het belang van de door de netbeheerders opgekochte certificaten steeds groter wordt om de evoluties op de certificatenmarkten te verklaren.

Daarom beslisten we om een geïntegreerd Certificatenmarktrapport te maken met zowel de informatie over de jaarlijkse inleveringsronde voor de quotumverplichtingen inzake groenestroom - en warmte-krachtcertificaten als de opkoop van certificaten aan minimumsteun door de netbeheerders en de manier waarop de netbeheerders omgaan met deze opgekochte certificaten. Het Certificatenmarktrapport vult het recent gepubliceerde Marktrapport 2014 over de elektriciteits- en aardgasmarkten aan.

We zien een gunstige evolutie van het aantal uitgereikte certificaten t.o.v. het aantal in te leveren certificaten, maar dit effect is onvoldoende om de situatie van de overschotten op korte termijn recht te trekken. De omvang van de certificatenoverschotten is ten opzichte van de vorige inleveringsronde opnieuw gestegen. Dit is verontrustend, omdat zo een belangrijk deel van de gemaakte certificatenkosten nog niet is doorgerekend in de elektriciteitsfactuur.

Als gevolg van de certificatenoverschotten was de gemiddelde transactieprijs voor groenestroomcertificaten (GSC) in de recentste handelsperiode opnieuw lager dan in de vorige handelsperiode. Omdat de boetewaarde in beide periodes gelijk bleef, is het duidelijk dat de transactiepreizen zijn gedaald omwille van de overschotten.

Een stijgend aandeel van het totaal aantal uitgereikte GSC wordt verkocht aan de netbeheerders. Dit wijst op een toenemende belemmering voor producenten om hun certificaten te verkopen op de markt aan een voor hen aanvaardbare prijs enerzijds, anderzijds is het verschil tussen de minimumsteun en de prijs die kan verkregen worden op de markt vaak klein en verkiest sommige producenten mogelijk gemakshalve om meteen te verkopen aan de netbeheerder. Aangezien de netbeheerders deze certificaten terug op de markt moeten brengen, verschuiven ook de activiteiten in de bilaterale GSC-markt meer en meer richting netbeheerders en vinden deze steeds minder rechtstreeks plaats tussen producenten en quotum-plichtige partijen.

De overschotten op de certificatenmarkten verminderen de efficiëntie van het steunmechanisme doordat ze financierings- en administratieve kosten veroorzaken. Aangezien de netbeheerders hun certificaten aan steeds lagere prijzen verkopen, verschuiven de kosten van de certificatenmarkten. De overschotten hinderen tot slot de werking van de certificatenmarkt ' .

De situatie is niet beter op de markt voor warmte-krachtcertificaten (WKC), wel integendeel. De gemiddelde transactieprijs van WKC voor de handelsperiode april 2014-maart 2015 is nog sterker gedaald t.o.v. de vorige handelsperiodes dan bij GSC.

Het is dus duidelijk dat er een ingreep in het systeem nodig is. Het is onze rol in deze om het beleid te informeren over de evoluties in de markt en de problemen aan te wijzen en te duiden. Verder stellen we onze expertise ter beschikking van het beleid via het geven van adviezen over mogelijke oplossingspistes.

We hopen met de publicatie van dit eerste Certificatenmarktrapport een van onze centrale doelstellingen, namelijk het bevorderen van transparantie weer een stap verder te brengen. Ook via onze website blijven we hierop inzetten. De nieuwe handelsdatabank die later in 2015 wordt verwacht en waarin steuncertificaten, maar ook garanties van oorsprong zullen beheerd worden onder toezicht van de VREG, zal deze markten nog beter faciliteren.

André Pictoel
Gedelegeerd bestuurder

Methodologie en timing van het Certificatenmarktrapport

De gegevens in dit rapport m.b.t. de handel in steuncertificaten (inclusief de verkopen van steuncertificaten door de netbeheerders) zijn weergegeven op basis van de transactiedatum per handelsperiode. Dit is telkens van april jaar Y t.e.m. maart jaar Y+1 omdat dit beter de activiteiten in de markt weergeeft.

Aangezien de certificatenverplichting (quotum), die de drijvende kracht is achter de handel in steuncertificaten, telkens moet ingediend zijn tegen 31 maart jaar Y+1, vindt het grootste deel van de transacties per quotumjaar plaats in de 12 maanden voorafgaand aan deze deadline.

De gegevens over uitgereikte steuncertificaten (per productiedatum) en verkopen aan minimumsteun (per transactiedatum) zijn dan weer weergegeven per kalenderjaar. Aangezien er administratief een periode nodig is tussen de productiemaand en de uitreiking van de steuncertificaten vallen de periode van uitgereikte steuncertificaten per productiekalenderjaar en de handelsperiode grotendeels samen. Steuncertificaten kunnen ook pas aan minimumsteun overgedragen worden aan de netbeheerders na uitreiking ervan.

T.e.m. 2014 publiceerden we een apart rapport over de verkopen van steuncertificaten door de netbeheerders en de controle hierop. Vanaf 2015 zal dit rapport niet meer apart opgemaakt en gepubliceerd worden en worden alle gegevens mee opgenomen in dit certificatenmarktrapport. Door de verschuiving in publicatiedatum betekent dit wel dat enkele van de gegevens die verwerkt waren in RAPP-2014-09 'Rapport met betrekking tot het toezicht op de verkoop van certificaten door de netbeheerders', gepubliceerd op 27 oktober 2014 (data t.e.m. september 2014), weer mee opgenomen zijn in de cijfers in dit rapport, maar dan geactualiseerd tot eind maart 2015.

1. Groenestroomcertificaten

1.1. Installaties die groenestroomcertificaten ontvangen

Zoals beschreven in het Energiedecreet en het Energiebesluit kan de eigenaar van een productie-installatie gelegen in het Vlaamse Gewest op basis van hernieuwbare energiebronnen een aanvraag indienen voor het verkrijgen van groenestroomcertificaten.

Onderstaande tabellen geven, per energiebron en per jaar van indienstname (tot en met 2014), een overzicht van het aantal productie-installaties waarvan de aanvraag tot toekenning van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong werd goedgekeurd (zie Tabel 1), alsook het geïnstalleerde vermogen van deze installaties (zie Tabel 2). Behalve voor zonne-energie betreft dit de oorspronkelijke datum van indienstname, ongeacht of er op een later tijdstip een uitbreiding van de installatie is gebeurd. Voor zonne-energie staat een uitbreiding van een productie-installatie in een ander jaar dan dat van de oorspronkelijke indienstname als aparte installatie geregistreerd.

De tabellen tonen de situatie van erkende installaties begin april 2015. Hierbij is geen onderscheid gemaakt of de groenestroomcertificaten die de betreffende productie-installaties ontvangen al dan niet aanvaardbaar dan wel (gedeeltelijk) niet-aanvaardbaar zijn voor de certificatenverplichting voor elektriciteitsleveranciers zoals beschreven in het Energiedecreet.

Tabel 1: Aantal erkende productie-installaties dat in aanmerking komt voor de toekenning van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong, per energiebron en per jaar van indienstname

ENERGIEBRON	Tem 2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAAL
Biogas – GFT met compostering	0	0	0	0	1	0	0	1	0	2
Biogas – hoofdzakelijk agrarische stromen	1	6	8	6	5	4	40	15	0	85
Biogas - overig	10	3	0	3	1	1	0	1	2	21
Biogas – RWZI (*)	9	3	0	1	0	1	1	0	1	16
Biogas - stortgas	10	1	0	1	0	0	0	1	0	13
Biomassa gesorteerd of selectief ingezameld afval	5	0	0	1	4	1	0	0	0	11
Biomassa uit huishoudelijk afval	8	0	1	0	0	0	0	0	0	9
Biomassa uit land- of bosbouw	9	3	3	6	8	5	1	0	0	35
Waterkracht	9	3	1	0	2	1	0	1	0	17
Windenergie op land	21	13	9	19	13	20	20	10	24	149
Zonne-energie	1136	3.014	11.144	49.699	33.018	84.566	44.144	4.065	5.937	236.723
TOTAAL	1.218	3.046	11.166	49.736	33.052	84.599	44.206	4.094	5.964	237.081

(*) Rioolwaterzuiveringsinstallaties

Biomassa omvat naast de vaste biomassa ook vloeibare en gasvormig gemaakte biomassa, exclusief biogas afkomstig uit vergisting.

Het ondersteuningssysteem voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen wijzigde ingrijpend in de loop van 2012¹. Door de aanpassing van het steunniveau was er een sterke terugval van het aantal nieuwe zonnepaneleninstallaties. Het aantal installaties voor zonne-energie steeg weliswaar in 2014 t.o.v. 2013, maar het nieuw geïnstalleerd vermogen is verder gedaald. Zeker in vergelijking met de jaren 2009 t.e.m. 2012 is het verschil duidelijk. Daarmee stagneert ook het belang van de zonne-energie in termen van het totaal geïnstalleerd vermogen op iets minder dan twee derde van het Vlaamse productiepark van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen. Gezien het beperkt aantal vollasturen² van fotovoltaïsche zonnepanelen in vergelijking met andere technologieën en de van toepassing zijnde bandingfactoren, betekent dit in aantal uitgereikte³ groenestroomcertificaten voor zonne-energie een aandeel van 37% in 2014 (zie hoofdstuk 1.2).

Tabel 2: Geïnstalleerd productievermogen (in kWe) dat in aanmerking komt voor de toekenning van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong, per energiebron en per jaar van indienstname

ENERGIEBRON	Tem 2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAAL
Biogas – GFT met compostering	0	0	0	0	2.353	0	0	1.408	0	3.761
Biogas – hoofdzakelijk agrarische stromen	1.064	9.586	21.727	14.703	11.699	10.872	15.845	7.302	0	92.798
Biogas - overig	8.453	2.972	0	9.032	250	732	0	1.189	5.948	28.576
Biogas – RWZI	2.687	1.040	0	60	0	110	250	0	2.000	6.147
Biogas - stortgas	12.476	1.180	0	1.074	0	0	0	600	0	15.330
Biomassa gesorteerd of selectief ingezameld afval	108.549	0	0	8.627	76.603	9.820	0	0	0	203.599
Biomassa uit huishoudelijk afval	50.438	0	1.400	0	0	0	0	0	0	51.838
Biomassa uit land- of bosbouw	285.664	4.693	4.763	3.078	5.937	746	12	0	0	304.894
Waterkracht	803	165	4	0	18	15	0	109	0	1.114
Windenergie op land	106.684	35.660	26.723	59.600	33.158	80.815	77.262	38.750	84.281	542.933
Zonne-energie	3.807	18.339	67.236	459.513	352.142	828.581	355.815	48.680	32.855	2.166.968
TOTAAL	580.626	73.635	121.853	555.687	482.161	931.691	449.183	98.037	125.084	3.417.958

Aan de bouw van productie-installaties op basis van andere bronnen dan zonne-energie gaat doorgaans een langere plannings-, ontwerp- en bouwfase vooraf dan het geval is bij installaties van zonnepanelen. Het is bij dergelijke investeringen dus vooral van belang om een stabiel investeringsklimaat te hebben met een helder beleid en de nodige steunmaatregelen. In 2014 werden 24 nieuwe windparken gebouwd, samen goed voor 84 MW aan nieuw geïnstalleerd vermogen. Dit is een verdubbeling t.o.v. het vermogen geïnstalleerd in 2013 en tevens een absoluut jaarrecord. Verder kwamen er ook drie nieuwe biogasinstallaties bij met een geïnstalleerd vermogen van in totaal 8 MW.

Figuur 1 geeft een overzicht van het jaarlijks in dienst genomen productievermogen (in kWe) opgenomen in Tabel 2. De figuur geeft, in tegenstelling tot de tabel, ook voor de jaren 2002 t.e.m. 2006 jaarlijkse cijfers weer en geaggregeerde cijfers voor de productie-installaties van vóór 2002. Voor 2015 gaat het om

¹ Zie het decreet van 13 juli 2012 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het hieruit voortvloeiende Besluit van de Vlaamse regering van 21 december 2012.

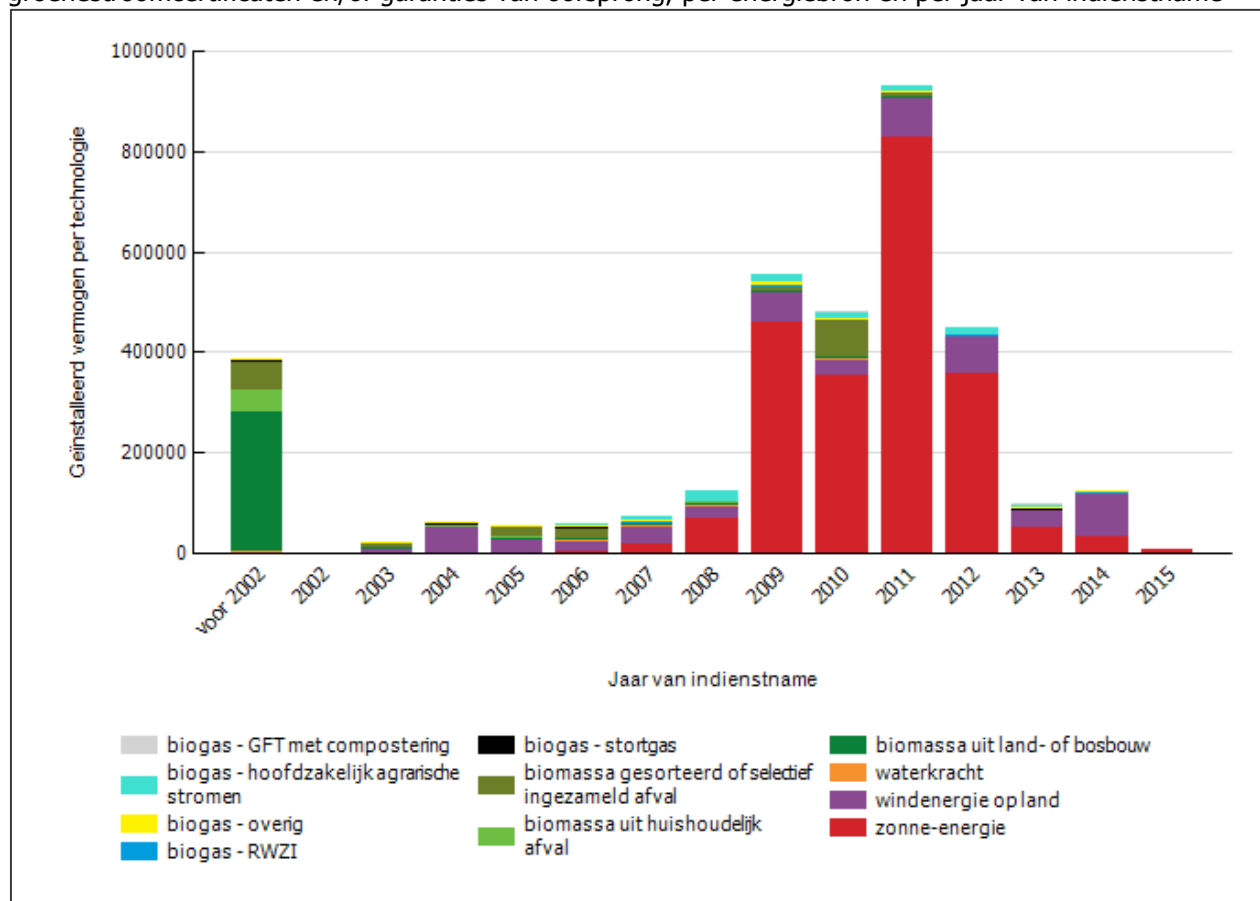
² 'Vollasturen' is een manier om het rendement van een installatie uit te drukken: de jaarproductie van een installatie (vb. in kWh) gedeeld door het geïnstalleerd vermogen (vb. in kW) geeft het aantal vollasturen op jaarbasis.

³ Het gaat hier over het aantal certificaten *uitgereikt* aan producenten, dus zonder de 'omruiling' van PV-GSC door de netbeheerders (zie paragraaf 1.4.3.). Als er sprake is van het aantal *beschikbare* GSC, dan worden daarbij de 'omgeruilde' GSC in rekening gebracht.

zonne-energie installaties die werden in dienst genomen en erkend voor de toekenning van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong tussen 1 januari 2015 en begin april 2015.

Figuur 1: Geïnstalleerd productievermogen (in kWe) dat in aanmerking komt voor de toekenning van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong, per energiebron en per jaar van indienstname

1.2. Uitgereikte groenestroomcertificaten

Tabel 3 en Figuur 2 tonen het aantal uitgereikte groenestroomcertificaten die aanvaardbaar zijn voor de certificatenverplichting, per energiebron en per productiejaar t.e.m. 2014, status begin april 2015.

Merk op dat de hier vermelde statistieken het aantal *aanvaardbare* GSC betreffen. De totale groenestroomproductie is groter dan het aantal uitgereikte aanvaardbare groenestroomcertificaten, niet alleen doordat voor bepaalde installaties slechts een deel van de GSC aanvaardbaar is voor de certificatenverplichting, maar vooral door de bandingfactoren die erin resulteren dat er mogelijk meer dan 1 MWh moet geproduceerd worden per GSC (dit geldt voornamelijk voor installaties met startdatum vanaf 1 januari 2013).

Ook is het mogelijk dat er productie-installaties op hernieuwbare energiebronnen bestaan die niet erkend zijn voor het verkrijgen van groenestroomcertificaten en/of garanties van oorsprong, bijvoorbeeld omdat ze niet in aanmerking komen voor het krijgen van aanvaardbare groenestroomcertificaten en de producent bijgevolg beslist om geen dossier in te dienen voor het verkrijgen van garanties van oorsprong gezien de huidige relatief geringe waarde van deze garanties t.o.v. de steuncertificaten. Voorlopig gaat dit nog niet om wezenlijke aantallen, echter doordat er installaties zijn waarvoor de bandingfactor gelijk is aan 0 en er meer en meer installaties op het einde van de steunperiode zullen komen (wat betekent dat

ze geen aanvaardbare GSC meer kunnen ontvangen), zal het aantal installaties zonder GSC-erkenning stijgen.

Ook belangrijk om vermelden is de impact van artikel 7.1.1., §1, 7^e lid van het Energiedecreet op het aantal *beschikbare* groenestroomcertificaten t.o.v. het aantal *uitgereikte* GSC. Dit artikel beschrijft dat groenestroomcertificaten uitgereikt aan installaties die elektriciteit opwekken uit zonne-energie, met startdatum vanaf 1 januari 2012 tot 31 december 2012, en die tegen de minimumsteun zijn ingediend bij de netbeheerders, door de netbeheerders moeten worden ingeleverd bij de VREG, die in ruil een aantal GSC toekent aan de netbeheerder gelijk aan het aantal ingeleverde GSC, vermenigvuldigd met de minimumsteun die van toepassing was en gedeeld door de bandingdeler (deze laatste is gelijk aan 97 euro/groenestroomcertificaat). In praktijk betekent dit dat het aantal groenestroomcertificaten dat wordt toegekend aan de netbeheerders n.a.v. deze 'omruiling', en dat dus beschikbaar wordt op de markt voor verdere verkoop en voor de certificatenverplichting, verschillend is van het aantal uitgereikte groenestroomcertificaten, zoals vermeld in de tabel hieronder.

Volgens de huidige cijfers zijn er 821.095 GSC uit producties 2012 t.e.m. 2014, die waren verkocht aan de netbeheerders aan minimumsteun, op deze manier ingeleverd bij de VREG, wat resulteert in een uitreiking van 1.939.750 GSC aan de netbeheerders, of dus meer dan een miljoen extra GSC t.o.v. de aantallen initieel uitgereikte GSC⁴. Dit komt ongeveer overeen met het totaal aantal GSC dat in de periode tot en met begin april 2015 was verkocht aan de netbeheerders aan minimumsteun en voor 'omruiling' in aanmerking komt. Deze 'omruilingen' gebeuren in principe zolang de groenestroomcertificaten uit de betreffende productie-installaties aan minimumsteun kunnen verkocht worden aan de netbeheerders (afhankelijk van de startdatum van de productie-installatie is dit twintig jaar (januari tot juli 2012) of tien jaar (augustus tot december 2012)).

---

⁴ Productiejaar 2012: 115.545 GSC ingeleverd voor 'omruiling', resulterend in 285.500 GSC na 'omruiling'
Productiejaar 2013: 332.403 GSC ingeleverd voor 'omruiling', resulterend in 773.520 GSC na 'omruiling'
Productiejaar 2014: 373.147 GSC ingeleverd voor 'omruiling', resulterend in 880.730 GSC na 'omruiling'

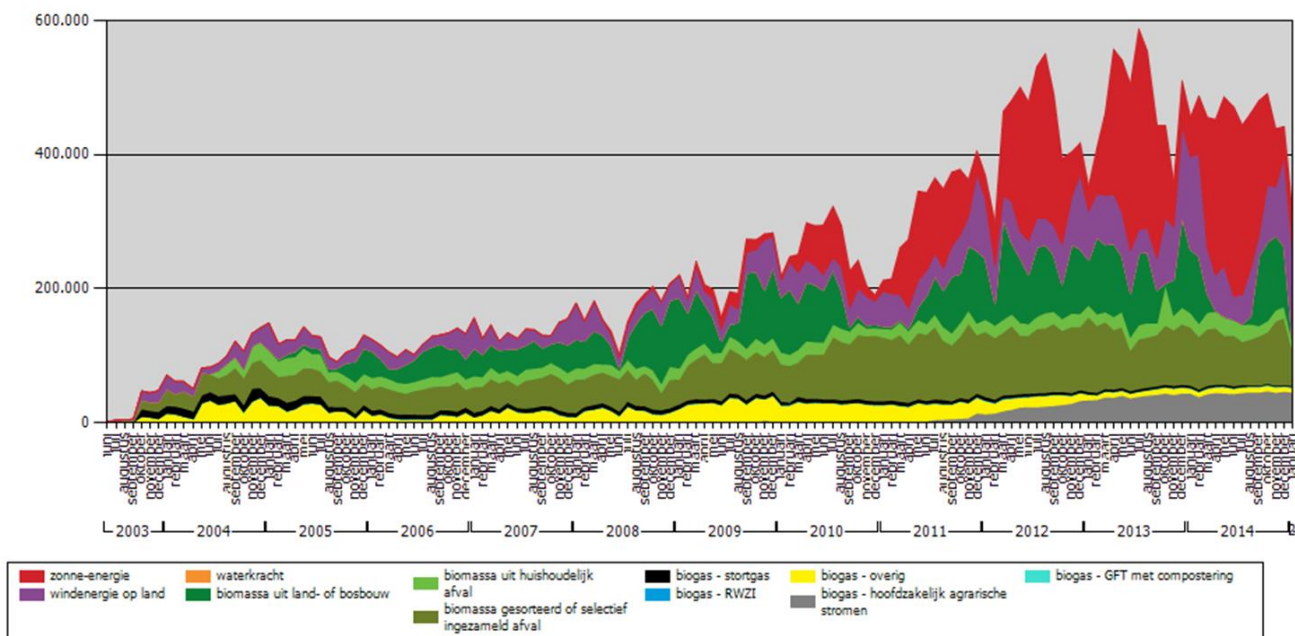
Tabel 3: Aantal uitgereikte aanvaardbare groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar

ENERGIE-BRON	Tem 2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAAL
Biogas – GFT met compostering	0	0	0	0	0	9.391	16.486	14.762	13.839	54.478
Biogas – hoofdzakelijk agrarische stromen	0	0	0	4.273	13.706	30.347	226.485	422.076	513.049	1.209.936
Biogas – overig	467.146	170.238	189.862	364.586	320.616	297.452	209.485	124.814	94.781	2.238.980
Biogas – RWZI	16.149	6.924	8.515	8.400	8.765	8.280	10.004	10.319	12.161	89.517
Biogas – stortgas	333.531	74.926	74.629	69.250	65.003	61.446	49.114	40.116	28.752	796.767
Biomassa gesorteerd of selectief ingezameld afval	1.064.213	488.698	526.667	698.176	913.546	1.144.411	1.140.127	1.040.796	962.786	7.979.420
Biomassa uit huishoudelijk afval	392.461	186.602	179.152	203.543	208.019	215.385	225.446	279.436	253.088	2.143.132
Biomassa uit land- of bosbouw	507.949	424.321	661.485	824.074	659.182	546.987	1.090.771	989.354	657.690	6.361.813
Waterkracht	9.829	2.733	3.603	3.311	3.364	3.093	2.213	2.159	2.657	32.962
Windenergie op land	590.403	284.520	332.965	386.851	397.998	571.497	700.627	846.183	959.780	5.070.824
Zonne-energie	2.551	5.585	33.622	142.034	488.684	992.081	1.710.421	1.953.934	2.066.869	7.395.781
TOTAAL	3.384.232	1.644.547	2.010.500	2.704.498	3.078.883	3.880.370	5.381.179	5.723.949	5.565.452	33.373.610

Voor de eerste keer is in 2014 het aantal uitgereikte groenestroomcertificaten gedaald t.o.v. het vorige jaar. Er werden voor producties 2014 in totaal 3% minder certificaten uitgereikt dan voor producties 2013. Ook voor 2013 was er vorig jaar al een kentering gemerkt in de evolutie van aantal uitgereikte groenestroomcertificaten: waar in 2012 nog 38% meer GSC werden uitgereikt dan in 2011 was de stijging van 2012 naar 2013 met 6% aanzienlijk minder groot. De daling van het aantal uitgereikte certificaten in 2014 is vooral te wijten aan de sterke daling in het aantal uitgereikte GSC voor biomassa uit land- of bosbouw en voor bepaalde categorieën van biogas, als gevolg van de tijdelijke stopgezette exploitatie van een grote biomassa-installatie. Dergelijke producties zijn sterk afhankelijk van de grondstofprijzen en vertonen hierdoor schommelingen over de jaren. Verder is het opvallend dat het aantal GSC uitgereikt voor zonne-energie jaar na jaar minder stijgt: in 2014 is dit volume nog maar met 6% gestegen t.o.v. vorig jaar, waar dit amper drie jaar geleden nog meer dan verdubbelde elk jaar.

Hoewel de cijfers voor 2014 nog kunnen stijgen door uitreikingen van GSC na maart 2015 voor producties in 2014, zien we dus een voorzichtig positieve trend wat het aantal uitgereikte certificaten betreft in verhouding tot het aantal in te leveren certificaten. Zoals eerder beschreven, betekent dit niet noodzakelijk dat er ook een gelijkaardig effect is op het aantal beschikbare certificaten. Dit wordt verder besproken in paragraaf 1.4.3.

Figuur 2: Aantal uitgereikte groenestroomcertificaten per energiebron en per productiejaar

1.3. Handel in groenestroomcertificaten

1.3.1. Bilaterale handel in groenestroomcertificaten

1.3.1.1. Aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten

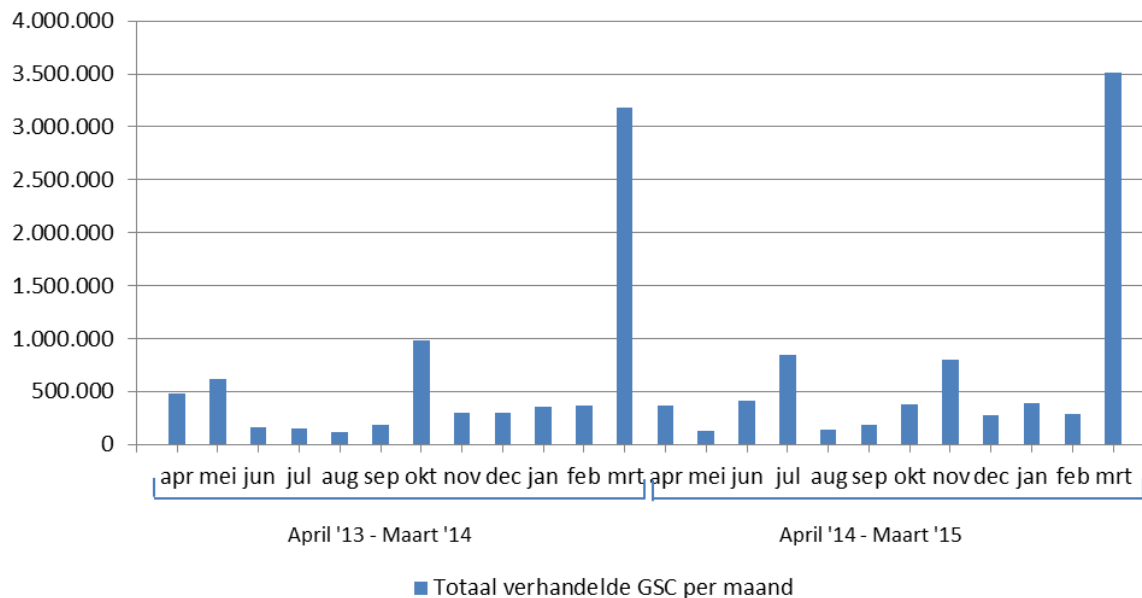
Elk jaar moeten de partijen geregistreerd als toegangshouder op een elektriciteitsafnamepunt in het Vlaamse Gewest, uitgezonderd de netbeheerders, een aantal groenestroomcertificaten indienen voor hun certificatenverplichting. De uiterste datum voor indiening ligt op 31 maart van het kalenderjaar volgend op het afnamejaar. Dit maakt dat een handelsjaar voor groenestroomcertificaten eerder loopt van april jaar Y t.e.m. maart jaar Y+1 dan over een kalenderjaar. Aangezien groenestroomcertificaten tien jaar geldig blijven voor gebruik voor de certificatenverplichting, kunnen certificaten ook aangekocht worden in een eerdere handelsperiode en in portefeuille gehouden worden door de certificaat-plichtige partij. Wellicht proberen bedrijven echter doorgaans geen te grote 'overschotten' aan certificaten aan te houden, gezien de financieringskost en ter risicobeperking. Mogelijke risico's zijn daling van de marktprijzen, volumerisico (bijvoorbeeld bij daling van de levertolumes elektriciteit) en wijzigingen in het wetgevend kader zoals quotumwijzigingen, wijziging in aanvaarde certificaten of zelfs afschaffing van het hele systeem.

Figuur 3 toont het aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten per maand voor de voorbije twee handelsjaren (april 2013 t.e.m. maart 2015)⁵. Indien een certificaat meerdere malen wordt verhandeld, zal dit ook telkens mee opgenomen zijn in deze statistiek. Transacties waarvoor een certificaatprijs van 0 euro werd ingegeven in de certificaatdatabank zijn niet mee opgenomen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om overdrachten van GSC tussen verschillende rekeningen van eenzelfde bedrijvengroep. Ook verkoop van certificaten *aan* de netbeheerders tegen minimumsteun is niet inbegrepen. Dit wordt besproken in paragraaf 1.3.2. Verkopen van deze GSC *door* de netbeheerders zijn op hun beurt dan weer wel opgenomen in de cijfers van Figuur 3.

⁵ Voor de maanden april, mei en juni 2013 gaat het over bilateraal verhandelde GSC zowel met als zonder garantie van oorsprong. Vanaf juli 2013 werden de functies 'steuncertificaat' en 'garantie van oorsprong' gesplitst in twee apart verhandelbare producten.

Figuur 3: Aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten per maand vanaf april 2013

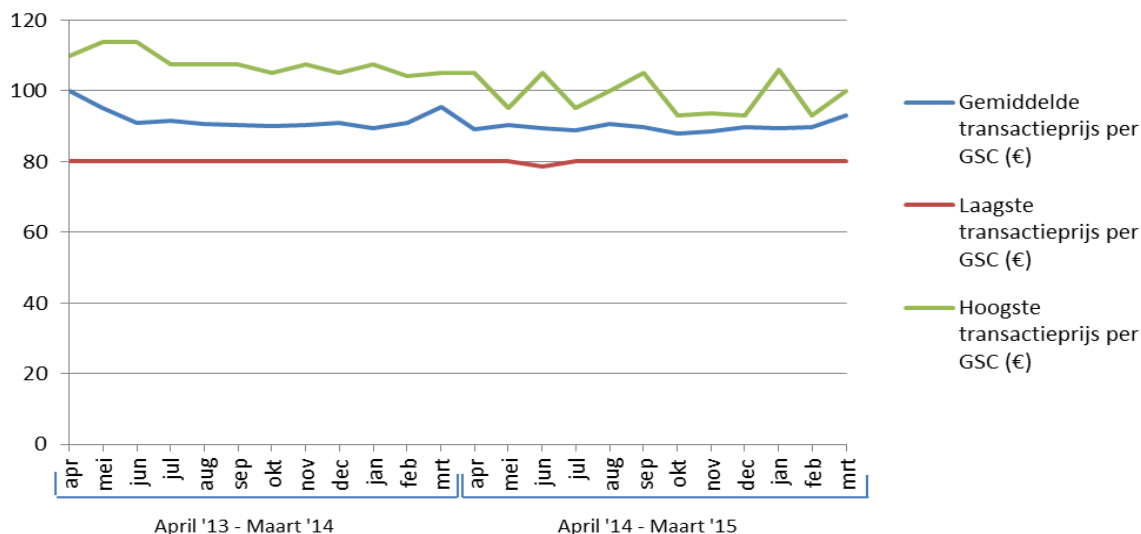
Groenestroomcertificaten worden doorheen het gehele jaar verhandeld, maar er is jaarlijks een duidelijke piek in aantal verhandelde GSC in de maand maart, aansluitend aan de deadline voor indiening van de certificatenverplichting. Voor de certificatenverplichting met indiening t.e.m. 31 maart 2014 werden in totaal 7.183.329 groenestroomcertificaten verhandeld, waarvan 3.179.269 in de maand maart. Voor de verplichting met indiening t.e.m. 31 maart 2015 komt het totaal aan verhandelde GSC op 7.728.529, waarvan 3.516.255 in maart 2015. Het aantal verhandelde GSC stijgt jaarlijks, net als de certificatenverplichting. Het volume van maart 2015 vestigt weer een nieuw maandrecord.

Gezien de huidige overschotten in de markt zien certificaat-plichtige partijen zich niet meer genoodzaakt om het hele jaar door zoveel mogelijk certificaten aan te kopen en kunnen ze hun aankopen grotendeels concentreren in de laatste handelsmaand van de inleveringsronde. Verder zijn er ook pieken waar te nemen in verhandelde volumes na elke verkoop van certificaten door een netbeheerder. Hierover meer in paragraaf 1.3.3.

1.3.1.2. Transactieprijsen groenestroomcertificaten

Figuur 4 geeft de gemiddelde bilaterale transactieprijsen weer per maand voor de twee meest recente handelsperiodes, alsook de geregistreerde laagste en hoogste prijzen per GSC per maand. Hierin zijn zowel transacties die deel uitmaken van lange termijn contracten als 'spot deals' inbegrepen. Ook de verkopen door de netbeheerders zitten mee in deze cijfers.

Figuur 4: Gemiddelde, laagste en hoogste transactieprijs van een groenestroomcertificaat per maand, vanaf april 2013 t.e.m. maart 2015

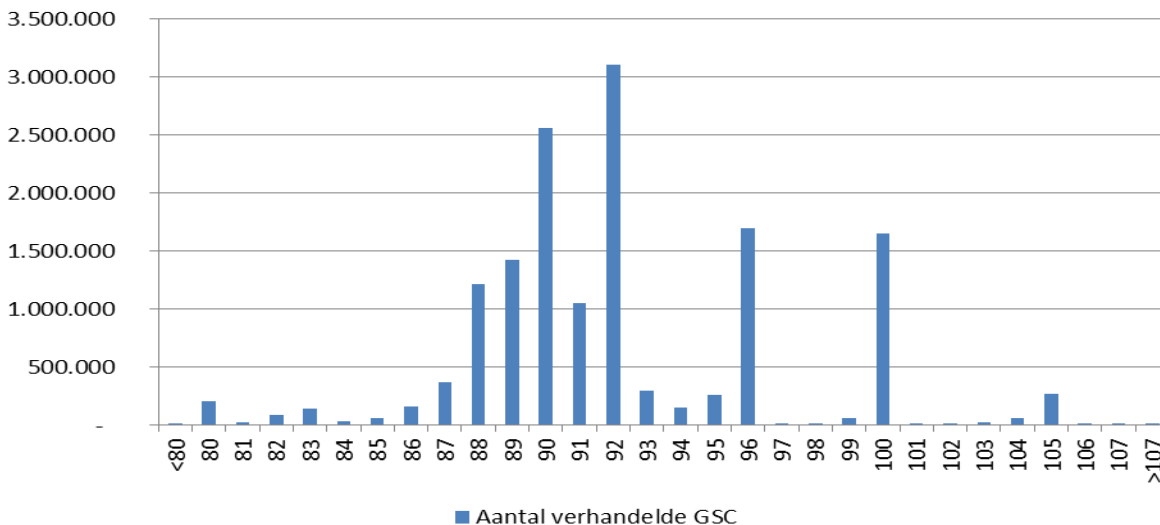
De gemiddelde transactieprijs voor de handelsperiode april 2014-maart 2015 was 90,86 €, wat beduidend lager is dan het gemiddelde van 93,70 € in de vorige handelsperiode. Aangezien de boetewaarde, die als referentie dient voor de prijszetting in de certificatenmarkt, voor beide periodes gelijk was aan 100 € kunnen we besluiten dat de transactieprijsen in de markt zijn gedaald omwille van de huidige overschotten aan GSC.

Ondanks een stijgend marktoverschot (zie paragraaf 1.4.3.) blijft de laagste geregistreerde transactieprijs per verhandeld GSC stabiel op 80 €. Deze prijs komt overeen met de minimumsteun van toepassing voor verschillende productie-installaties met startdatum vóór 1 januari 2010, zijnde installaties op basis van windenergie, biomassa en biogas uit organisch-biologische stoffen, het organisch-biologisch deel van restafval, stortgas en biogas uit afvalwaterzuiveringsslib en rioolwaterzuiveringsslib. Dit is echter niet de laagste minimumsteun, voor bepaalde productie-installaties is deze 60 € (zie paragraaf 1.3.2.).

Hoewel er een dalende trend valt waar te nemen in de hoogste geregistreerde transactieprijs per verhandeld GSC, wordt in sommige maanden toch nog een transactieprijs geregistreerd die boven de boetewaarde van 100 € ligt. Het is niet uitgesloten dat deze prijs niet enkel de waarde van het groenestroomcertificaat bevat, maar dat hier ook andere producten in verwerkt zitten (bijvoorbeeld garanties van oorsprong (zie fysieke koppeling functies 'steuncertificaat' en 'garantie van oorsprong' tot eind juni 2013 en mogelijk langlopende bilaterale contracten voor verkoop/aankoop van beide met één gezamenlijke prijs)).

In Figuur 5 is te zien dat het gros van de in de periode april 2013 t.e.m. maart 2015 bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten, werden verkocht aan een eenheidsprijs tussen 88€ en 92€. Het gaat hierbij om 63% van het totaal verhandeld volume. De pieken geregistreerd op 96€ en 100€ (telkens goed voor 11% van het totaal verhandeld volume) betreffen bijna uitsluitend transacties tussen rekeningen binnen eenzelfde bedrijvengroep.

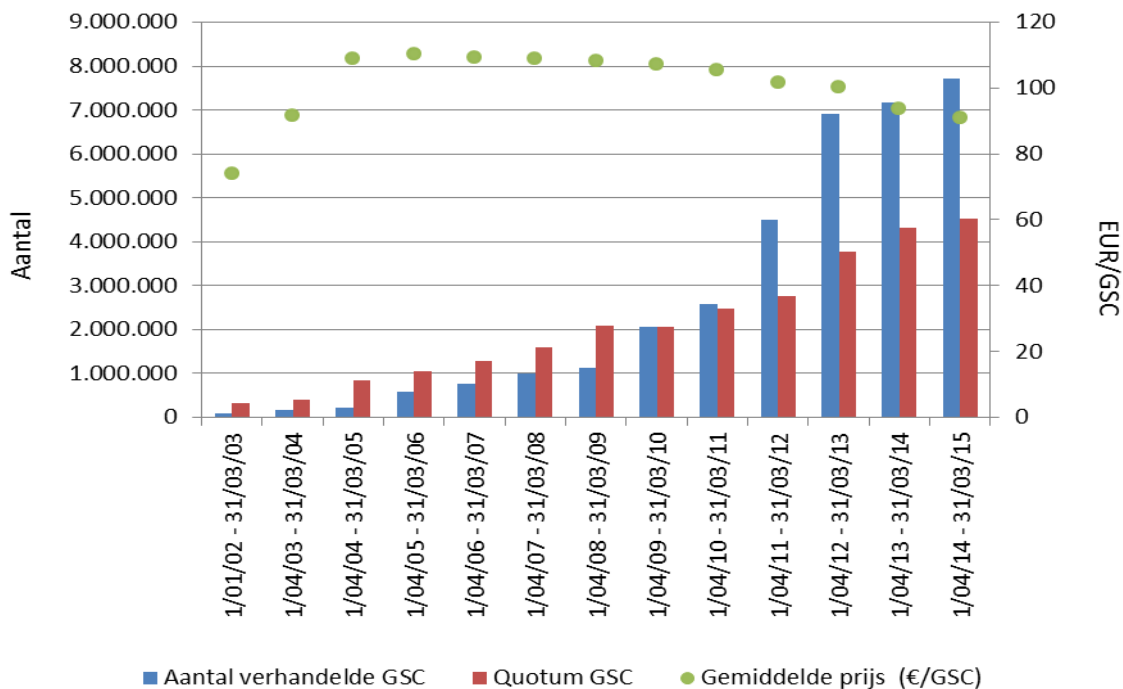
Figuur 5: Aantal verhandelde groenestroomcertificaten in periode april 2013 t.e.m. maart 2015 per verkoopprijs (€/GSC (afgerond))

In Figuur 6 tenslotte is de evolutie weergegeven van het totaal aantal bilateraal verhandelde groenestroomcertificaten, het aantal in te leveren GSC en de gemiddelde transactieprijs per inleveringsronde, en dit vanaf de opstart van het certificatenstelsel in 2002. Voor wat betreft de gemiddelde transactieprijs is het nuttig om weten dat de boetewaarde meermaals is gewijzigd:

- 75 euro per ontbrekend GSC op 31 maart 2003
- 100 euro per ontbrekend GSC op 31 maart 2004
- 125 euro per ontbrekend GSC tot en met 31 maart 2012
- 118 euro per ontbrekend GSC op 31 maart 2013
- 100 euro per ontbrekend GSC na 31 maart 2013

Figuur 6: Aantal verhandelde en in te leveren groenestroomcertificaten en gemiddelde transactieprijs per inleveringsronde

1.3.2. Verkoop van groenestroomcertificaten aan netbeheerders tegen minimumsteun

Zoals vastgelegd in artikel 7.1.6. van het Energiedecreet dienen netbeheerders een minimumsteun toe te kennen aan producenten die hun groenestroomcertificaten wensen over te dragen. Het niveau van deze minimumsteun is vastgelegd en is afhankelijk van de gebruikte hernieuwbare energiebron en de gebruikte productietechnologie, alsook van de datum van ingebruikname van de installatie.

Tot voor 2011 werden enkel groenestroomcertificaten afkomstig uit zonne-energie verkocht aan de netbeheerders tegen minimumsteun. De minimumsteun voor zonne-energie installaties lag hoger dan de geldende boetewaarde, omdat de installatiekost van deze installaties toen nog zeer hoog was. Sinds 2011 worden ook groenestroomcertificaten die worden uitgereikt voor elektriciteitsproductie uit een andere energiebron dan zonne-energie verkocht aan netbeheerders tegen de gegarandeerde minimumsteun. Waar het initieel ging over een beperkt aantal technologieën die gebruik maakten van deze mogelijkheid, is er een toenemende trend voor meer energiebronnen en meer producenten die hierop terugvallen.

Tabel 4 toont per jaar het aantal GSC dat tegen minimumprijs aan de netbeheerders werd verkocht⁶. In 2013 werden 2.576.250 groenestroomcertificaten verkocht aan de netbeheerders, in 2014 was dit, ondanks het lager aantal uitgereikte GSC, al gestegen tot 2.895.585 groenestroomcertificaten, of 52% van het totaal aantal uitgereikte GSC voor 2014 producties⁷.

Tabel 4: Aantal verkochte GSC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun

KALENDERJAAR	# GSC verkocht aan NB aan 450 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 350 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 330 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 300 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 270 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 250 €/GSC
2003 tem 2009	168.292	0	0	0	0	0
2010	414.708	26.857	4	0	13	16
2011	566.234	270.939	112.829	8.498	48	22
2012	529.298	353.052	463.767	152.534	126.244	65.068
2013	507.285	328.799	446.078	159.328	150.765	110.800
2014	531.043	345.223	492.648	166.010	157.856	115.298

KALENDERJAAR	# GSC verkocht aan NB aan 240 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 230 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 210 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 150 €/GSC ⁸	# GSC verkocht aan NB aan 110 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 100 €/GSC
2003 tem 2009	0	0	0	5.509	0	0
2010	0	2	0	1.085	0	0
2011	975	2	0	1.106	0	0
2012	19.699	34.992	9.865	1.511	182	188.837
2013	29.743	124.240	71.643	1.342	32.490	343.631
2014	32.450	136.383	81.794	1.569	66.657	466.018

6 Voor meer details over het aantal GSC verkocht aan de netbeheerders per niveau van minimumsteun en per energiebron, zie statistiek 'Aantal groenestroomcertificaten verkocht aan de netbeheerders aan de wettelijke minimumprijs' op de VREG website.

7 Het jaar van productie van GSC komt niet altijd overeen met het jaar van overdracht van de certificaten aan de netbeheerders. In het geval van kleinschalige zonnepanelen (i.e. < 10 kW) worden de GSC echter doorgaans onmiddellijk na uitreiking automatisch aan de netbeheerder overgedragen.

8 Inclusief GSC verkocht aan Elia.

KALENDERJAAR	# GSC verkocht aan NB aan 95 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 93 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 90 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 80 €/GSC	# GSC verkocht aan NB aan 60 €/GSC
2003 tem 2009	0	0	0	0	0
2010	0	2	0	0	0
2011	0	0	4.137	0	0
2012	36	0	43.625	12.284	0
2013	20	3.398	262.208	4.480	0
2014	14	23.312	277.769	1.541	0

Hoewel het overgrote deel van de bij netbeheerders aangeboden groenestroomcertificaten afkomstig blijft uit de productie van zonne-energie, met minimumsteun boven de boeteprijs, is het opvallend dat het aantal groenestroomcertificaten dat wordt verkocht aan een lagere minimumsteun dan de boetewaarde (100 euro) sterk stijgt vanaf 2013, en zelfs het aantal groenestroomcertificaten overgedragen aan een lagere minimumsteun dan de gemiddelde bilaterale transactieprijs.

Dit is een sterke indicatie dat de stijgende overdracht aan de netbeheerders niet enkel valt te verklaren door de stijging van het aantal certificaatgerechtigde productie-installaties, maar dat er ook een toenemende belemmering is voor producenten om hun groenestroomcertificaten te verkopen op de bilaterale markt aan een voor hen aanvaardbare prijs. Dit wordt veroorzaakt door de opbouw van structurele overschotten van groenestroomcertificaten op de markt, bovenop de quotumverplichtingen. Meer hierover in paragraaf 1.4.3.

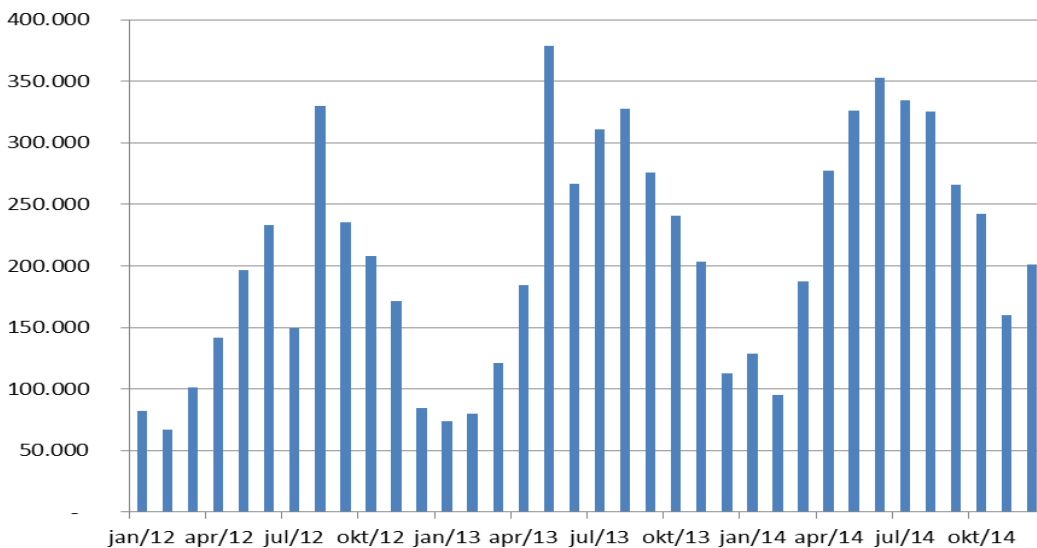
Tabel 5: Aantal uitgereikte en aantal aan minimumsteun overgedragen groenestroomcertificaten

	2014	2013	2012
Aantal uitgereikte, aanvaardbare GSC per productiejaar	5.565.452	5.723.949	5.381.179
Aantal GSC overgedragen aan netbeheerders aan minimumsteun	2.895.585	2.576.250	2.000.994
% GSC overgedragen aan netbeheerders/uitgereikt	52%	45%	37%

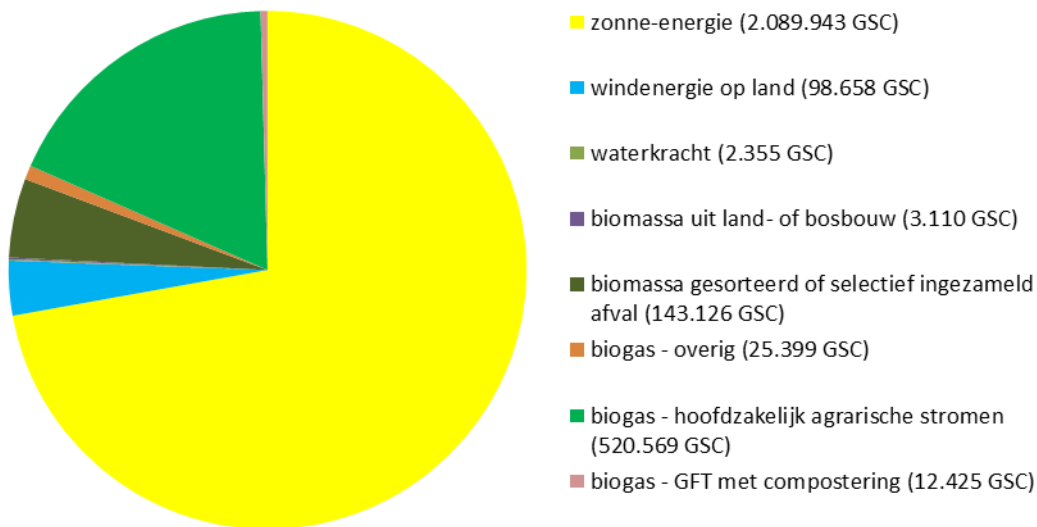
Als we kijken naar het aantal aan minimumsteun overgedragen GSC t.o.v. het aantal uitgereikte GSC per energiebron, dan zijn er zoals verwacht sterke verschillen. Dit gaat samen met de verschillen in niveau van minimumsteun:

- Zonne-energie: steeds 100% van de uitgereikte GSC werden verkocht aan minimumsteun;
- Biogas uit hoofdzakelijk agrarische stromen: het % steeg van 79% in 2012, naar 88% in 2013 en 100% in 2014;
- Biogas uit GFT compostering: een lichte daling van 97% in 2012 over 94% in 2013 naar 90% in 2014;
- Waterkracht vertoont de sterkste stijging: met 2% en 1% in 2012 en 2013 naar 89% in 2014;
- Biogas – overig: van 8% in 2012, naar 17% in 2013 en 27% in 2014;
- Biomassa gesorteerd of selectief ingezameld afval: amper 2% in 2012, naar 19% in 2013 en een daling tot 15 % in 2014;
- Windenergie op land: 1% en 2% in 2012 en 2013 en 10% in 2014;
- Biomassa uit land- of bosbouw: de volumes zijn verwaarloosbaar (<0,5%)

Figuur 7: Aantal GSC dat in 2012 t.e.m. 2014 werd verkocht aan de netbeheerders per maand

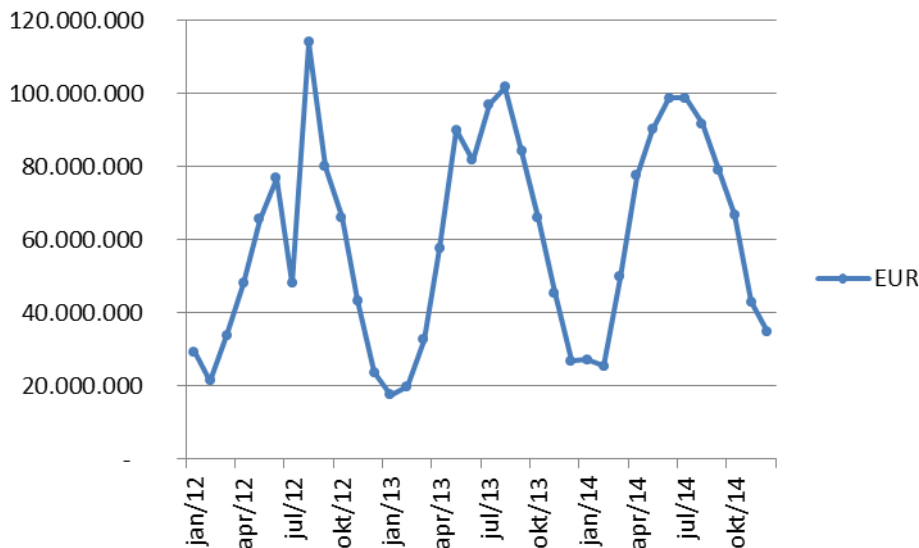

Figuur 8: Aandeel GSC verkocht aan de netbeheerders in 2014 per energiebron

In Figuur 9 is te zien wat deze overdrachten aan de netbeheerders voorstellen in euro. Het gaat hier om de bedragen uitgegeven door alle netbeheerders samen op maandbasis. In totaal per jaar komt dit neer op 650 MEUR in 2012, 720 MEUR in 2013 en 781 MEUR in 2014. Merk wel op dat het hier gaat over de bruto-opkoopkosten, niet de netto-opkoopkosten voor netbeheerders, aangezien de (verwachte) verkoopbrengrsten hier nog niet in mindering werden gebracht.

Figuur 9: Euro betaald per maand door de netbeheerders in 2012 t.e.m. 2014 aan producenten bij overdracht GSC aan minimumsteun

1.3.3. Verkoop groenestroomcertificaten door de netbeheerders

Overeenkomstig artikel 7.1.6 §2 van het Energiedecreet hebben de Vlaamse netbeheerders de verplichting om groenestroomcertificaten die hen aangeboden worden in ruil voor de wettelijk vastgelegde minimumsteun (zie paragraaf 1.3.2.), terug op de markt te brengen op regelmatige tijdstippen. Dit moet gebeuren met als doel (een deel van) de kosten van deze opkoopplicht te recupereren. Deze verkopen zitten inbegrepen in de cijfers gegeven in de paragraaf over 'Bilaterale handel in groenestroomcertificaten' (1.3.1.), maar worden hier uit de totale cijfers gefilterd en verder toegelicht, en dit in het teken van de controle die de VREG uitvoert op de transparantie en regulariteit van de verkoop van certificaten door de netbeheerders.

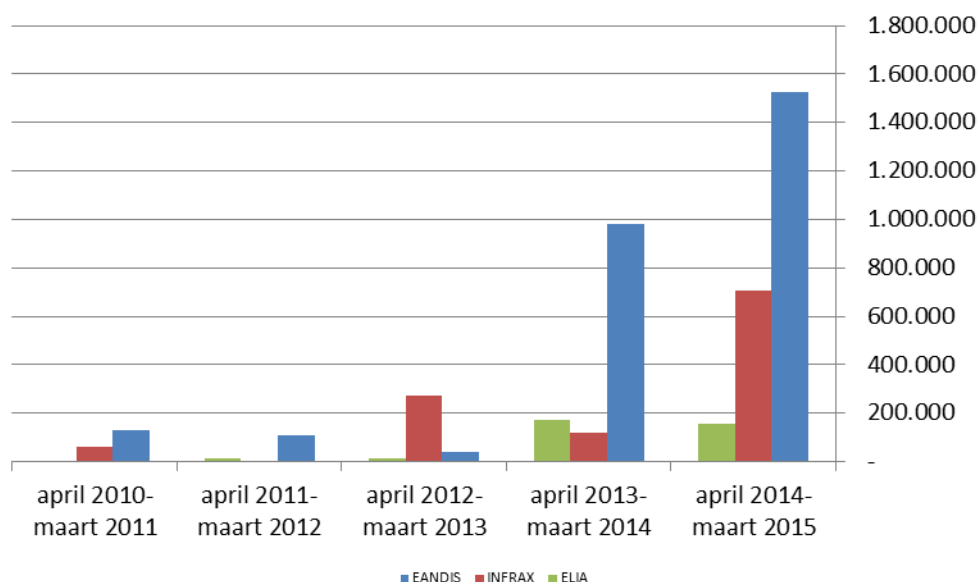
1.3.3.1. Aantal verkochte groenestroomcertificaten door de netbeheerders

Tabel 6 en Figuur 10 geven een overzicht van het aantal door de netbeheerders verkochte groenestroomcertificaten per werkmaatschappij en per handelsperiode voor de vijf laatste periodes. Net als bij de bilaterale handel in GSC worden de cijfers ook hier bekeken telkens van april jaar Y t.e.m. maart jaar Y+1 om zo een betere weergave te hebben van de werkelijke marktpraktijken.

Tabel 6: Aantal door de netbeheerders verkochte GSC

Netbeheerder	April 2014- Maart 2015	April 2013- Maart 2014	April 2012- Maart 2013	April 2011- Maart 2012	April 2010- Maart 2011
EANDIS	1.527.190	981.772	43.049	109.483	130.000
INFRAX	705.699	120.250	272.500	5.571	59.429
ELIA	156.192	169.989	15.544	13.967	0
TOTAAL	2.389.081	1.272.011	331.093	129.021	189.429

Figuur 10: Aantal door de netbeheerders verkochte GSC per handelsperiode

De stijging van het aantal door de netbeheerders verkochte GSC voor de laatste handelsperiode is opvallend en is ook groter dan de stijging in aantal aan minimumsteun aan de netbeheerders overgedragen groenestroomcertificaten. Zo komen voor de periode van april 2014 t.e.m. maart 2015 het aantal aan de netbeheerders verkochte en het aantal door de netbeheerders verkochte GSC al dichterbij elkaar, hoewel er nog steeds meer certificaten zijn aangekocht dan verkocht en de portefeuilles van de netbeheerders dus nog verder zijn toegenomen (meer hierover in paragraaf 1.4.3.2.).

Van de in totaal 7.728.529 bilateraal verhandelde GSC werden er 2.389.081 of 31% verkocht door een netbeheerder. Ter vergelijking, in de vorige handelsperiode lag dit percentage op 18% en het jaar daarvoor zelfs maar op 5%. De activiteiten in de GSC-markt verschuiven dus meer en meer richting de netbeheerders, en vinden steeds minder plaats rechtstreeks tussen producenten en quotum-plichtige partijen.

1.3.3.2. Gemiddelde prijs door de netbeheerders verkochte groenestroomcertificaten

Tabel 7 vergelijkt de gemiddelde transactieprijs van groenestroomcertificaten verkocht door de netbeheerders met de gemiddelde transactieprijs van alle andere bilaterale verkopen van GSC, zonder de verkopen door netbeheerders, en dit voor de laatste vijf handelsperiodes.

Tabel 7: Gemiddelde transactieprijs GSC, opgesplitst in verkopen door netbeheerders en verkopen door andere marktpartijen

Handelsperiode	Gemiddelde transactieprijs		
	Verkopen door netbeheerders	Andere bilaterale transacties	Vershil
April 2014-Maart 2015	88,17 €/GSC	92,06 €/GSC	-4,22%
April 2013-Maart 2014	89,84 €/GSC	94,54 €/GSC	-4,98%
April 2012-Maart 2013	90,72 €/GSC	100,73 €/GSC	-9,94%
April 2011-Maart 2012	84,63 €/GSC	102,37 €/GSC	-17,33%
April 2010-Maart 2011	97,15 €/GSC	106,15 €/GSC	-8,47%
TOTAAL sinds 2010	89,33 €/GSC	98,60 €/GSC	-9,41%

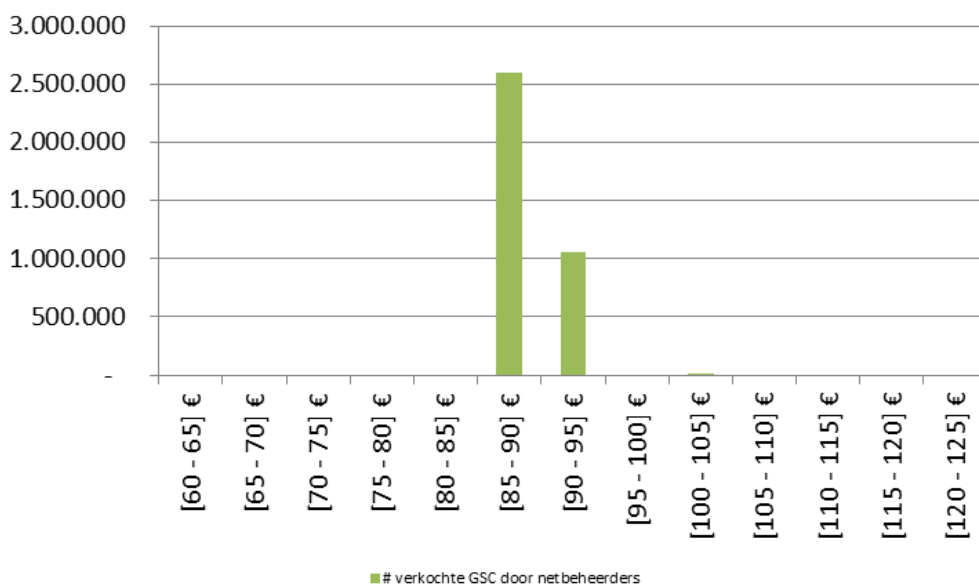
De prijs verkregen door de netbeheerders voor de GSC ligt systematisch lager dan de prijs bij transacties waar de verkopende partij geen netbeheerder was (vb. producent of trader). Deze andere partijen verkopen GSC zowel via lange termijn contracten als via 'spot deals'. Het is echter duidelijk dat beide soorten van transacties een verschillende prijszetting kennen. Waar de prijzen in lange termijn contracten met vertraging zullen reageren op een wijzigende marktsituatie, reageert de spotmarkt meteen op de huidige marktoverschotten. Aangezien de verkopen van certificaten door netbeheerders ongeveer volledig in de spotmarkt gebeuren, is het dan ook logisch dat het vraagtekort hard voelbaar is bij de netbeheerders

Door het stijgend volume certificaten dat op deze manier in de markt wordt gezet, is de invloed van deze verkopen door de netbeheerders op de totale gemiddelde bilaterale transactieprijs ook steeds groter. We krijgen dus geleidelijk aan een verschuiving in de certificatenmarkt van lange termijn contracten en prijszetting naar spotmarkt. Deze trend zet zich waarschijnlijk verder door zolang er structurele overschotten blijven bestaan en zolang de verkopen door de netbeheerders voornamelijk gebeuren via spot veilingen (zie paragraaf 1.3.3.3.).

Het verschil tussen de gemiddelde verkoopprijs door netbeheerders en de gemiddelde bilaterale transactieprijs bij andere verkopen is in de laatste twee handelsperiodes wel weer gedaald t.o.v. de handelsperiodes daarvoor. Dit is een gevolg van de door sommige netbeheerders gehanteerde bodemprijzen bij het veilen van hun GSC - -, in combinatie met een geleidelijke daling van de algemene bilaterale transactiepreisen door het marktoverschot. Deze door de netbeheerders bepaalde bodemprijzen, zijn prijsniveaus waaronder geen certificaten verkocht worden, waardoor de gemiddelde verkoopprijs die door de netbeheerders behaald wordt, minder zakt dan anders het geval zou zijn. Dit resulteert echter in lagere verkochte volumes dan het geval zou geweest zijn zonder het hanteren van een bodemprijs.

Figuur 11 geeft tenslotte nog een zicht op de spread van de verkoopprijzen van GSC door de netbeheerders voor de laatste twee handelsperiodes (referentie boetewaarde 100 €/GSC). Vergelijken met eerdere handelsperiodes is deze spread zich meer en meer aan het vernauwen en vallen de meeste transactiepreisen in de blok 85-90€/GSC.

Figuur 11: Aantal door de netbeheerders verkochte groenestroomcertificaten in periode april 2013 t.e.m. maart 2015 per prijsinterval (€/GSC)

1.3.3.3. Aantal tegenpartijen en verkoopmethode

Tabel 8 geeft een overzicht van het aantal verschillende partijen dat groenestroomcertificaten aankocht van de netbeheerders. Een aantal partijen kocht certificaten bij verschillende netbeheerders, waardoor de totalen lager zijn dan de som van de individuele aantallen.

Tabel 8: Aantal kopers van GSC van de netbeheerders

Netbeheerder	April 2014- Maart 2015	April 2013- Maart 2014	April 2012- Maart 2013	April 2011- Maart 2012	April 2010- Maart 2011
EANDIS	13	9	4	5	2
INFRAx	11	7	4	4	3
ELIA	11	13	3	4	0
TOTAAL	20	18	7	9	4

Het aantal partijen dat certificaten aankoopt van de netbeheerders neemt jaarlijks toe. Dit valt in de lijn der verwachtingen gezien het toenemend belang van de certificaatverkoop door de netbeheerders in de markt.

In analogie met de vorige jaren, werden de meeste certificaten verkocht via "pay as bid" veilingen. Hierbij kunnen geïnteresseerde partijen een prijs bieden per blok. De minimale grootte van elk blok en het aantal blokken waarop een bod kan uitgebracht worden, worden op voorhand vastgelegd in de procedurebeschrijving van de netbeheerder.⁹ Na het ontvangen van alle blokbiedingen kan de netbeheerder ervoor opteren om een bodemprijs te hanteren waaronder hij geen verkoop wenst toe te staan. Alleen blokbiedingen die minstens deze bodemprijs opleveren worden toegewezen aan de biedende partij. Deze methodiek valt te begrijpen vanuit het standpunt van de netbeheerder, die de opbrengst van de verkopen van certificaten wenst te maximaliseren. Het vooraf vastleggen en publiceren van deze bodemprijs zou het biedgedrag teveel sturen in die zin dat elke bidder dan maximaal de bodemprijs zou bieden. Deze werkwijze lijkt de VREG dan ook logisch en is te verdedigen vanuit het standpunt van de netbeheerders.

De certificaten-veilingen worden door de netbeheerders twee tot vier maal per jaar georganiseerd¹⁰. Voorafgaand aan de periode waarin geboden kan worden, worden alle geïnteresseerde partijen op de hoogte gebracht van de te hanteren procedures. Deze geïnteresseerden worden voornamelijk gevonden in de lijsten met potentiële kopers die de VREG publiceert en waarin een partij zich vrijwillig kan laten opnemen.¹¹

Doorgaans worden echter meer certificaten te koop aangeboden bij de veilingen georganiseerd door de netbeheerders dan er verkocht geraken. De redenen van niet-verkoop zijn biedprijzen onder de bodemprijs en in sommige gevallen zelfs een te laag aantal GSC waarvoor biedingen worden ontvangen t.o.v. het totaal te koop gestelde volume. In de meeste gevallen stellen netbeheerders het totaal beschikbaar volume aan certificaten te koop bij een veiling (exclusief de volgens Artikel 6.4.14/1 gebankte GSC). Sommige netbeheerders stellen echter maar een deel van het beschikbare volume te koop per veiling. In totaal werden bij de veilingen georganiseerd in de periode april 2014-maart 2015 22% van de aangeboden GSC effectief verkocht. Noot hierbij is dat onverkochte GSC bij een veiling opnieuw te koop worden gesteld bij een volgende veiling. Wanneer we kijken naar het verkoopperscentage per veiling, dan gaat dit van 0,15% (i.e. amper enkele GSC werden verkocht) tot 100% (i.e. alle aangeboden GSC werden

9 Bij de meest recente veilingen werden de blokken als volgt vastgelegd. Eandis: minimum 25 certificaten per blok (GSC & WKC) en maximum 5 blokken; Infrac: minimum 2.000 certificaten per blok (GSC & WKC) en maximum 3 blokken; Elia: minimum 100 certificaten per blok (GSC & WKC) en maximum 5 blokken.

10 Eandis organiseert een veiling per kwartaal, Infrac ambieert 3 à 4 veilingen per jaar en Elia heeft de voorbije periode twee veilingen per jaar gehouden.

11 Voor groenestroomcertificaten: www.vreg.be/nl/kopers/groene-stroom. Voor warmte-krachtcertificaten: www.vreg.be/nl/kopers/wkk.

verkocht). Zo goed als alle netbeheerders meldden problemen te ondervinden in verband met het – aan een aanvaardbaar geacht prijsniveau – op de markt brengen van certificaten. Als voornaamste reden hiervoor worden de huidige certificatenoverschotten op de markt aangehaald door de netbeheerders. Dit overaanbod weegt op de certificaatprijzen op de bilaterale markt. Hierdoor staan de netbeheerders voor de keuze om ofwel hun groeiend aantal opgekochte certificaten te verkopen aan steeds lagere prijzen, waardoor de kosten verbonden aan de opkoopplicht die doorgerekend moeten worden in de nettarieven stijgen, ofwel om een bodemprijs te hanteren om de kosten te beheersen, maar met als gevolg dat de hoeveelheid certificaten die ze niet kunnen verkopen hoger ligt dan wanneer er geen bodemprijs gehanteerd zou worden, wat dan weer negatief weegt op de financieringskosten verbonden aan het beheer van de certificatenportefeuilles.

Ondanks dat ze niet steeds het gewenste resultaat opleveren, is het toch de intentie van de netbeheerders om deze verkoopmethode via veiling te blijven hanteren in de toekomst. Het niet verkocht krijgen van alle GSC in portefeuille is immers te wijten aan het certificatenoverschot in de markt en niet aan de methode van de veilingverkoop. Er werden ook enkele transacties geregistreerd die op andere manieren tot stand kwamen. In vergelijking met de veilingen van certificaten gaat het hier echter om zeer kleine volumes.

Zo organiseert het Vlaams Energiebedrijf sinds kort op regelmatige basis een minicompetitie waarbij kandidaat-verkopers, die werden weerhouden via een openbare aanbesteding, een offerte mogen indienen voor het leveren van bepaalde hoeveelheden certificaten aan het Vlaams Energiebedrijf. Enkele netbeheerders hebben op deze manier GSC kunnen verkopen.

Ook worden door enkele netbeheerders certificaten verkocht via een bilaterale overeenkomst voor de aankoop van elektriciteit, waarin levering van certificaten is opgenomen. Het gaat hierbij om de volumes certificaten die aan de netbeheerders worden aangerekend door hun leverancier voor het elektriciteitsverbruik door de netbeheerders zelf. In de aanbesteding werd hiertoe aan alle kandidaten gevraagd om de kostencomponent voor hernieuwbare energie en WKK, die de leveranciers in hun tarief per MWh aanrekenen, te compenseren met een bedrag waarvoor de leverancier zich engageert om te betalen per GSC en WKC. De benodigde aantallen certificaten die de leverancier dient in te leveren bij de VREG als gevolg van de energielevering aan de netbeheerder worden dus tegen dat bedrag verkocht aan de leverancier.

Er wordt door bepaalde netbeheerders ook gekeken naar de mogelijkheid om bilaterale lange termijncontracten aan te bieden voor het verkopen van certificaten. Voorlopig is deze verkoopmethode echter nog niet actief en is deze, in afwachting van een volledig uitgewerkt voorstel door de netbeheerders, ook nog niet definitief goedgekeurd.

1.3.3.4. Beoordeling van de verkoop van certificaten door de netbeheerders

De netbeheerders organiseren een aantal keer per jaar een veiling om hun portefeuilles aan certificaten te verkopen in de markt. Deze veilingen verlopen op een transparante en reguliere wijze. Het feit dat de resultaten van de veilingen niet altijd positief zijn is niet te wijten aan het karakter ervan, dan wel aan de marktoverschotten die leiden tot een vraagtekort en een dalende prijs. Ook voor wat betreft de bilaterale verkoop van certificaten als onderdeel van het elektriciteitscontract, in overeenstemming met de volumes certificaten die aan de netbeheerders worden aangerekend door hun leverancier voor hun eigen elektriciteitsverbruik, is de gebruikte methodiek via de aanbesteding transparant, regulier en effectief. Dit geldt ook voor de verkoop via de minicompetitie georganiseerd door het Vlaams Energiebedrijf.

Het hanteren van een bodemprijs bij het veiling van certificaten is, zoals we beschreven, een manier voor de netbeheerders om een minimale opbrengst per verkocht certificaat te garanderen. Optrekken van deze bodemprijs tot het niveau van 93 EUR voor GSC en 31 EUR voor WKC (i.e. de minimumsteun voor installaties met opstartdatum vanaf 1 januari 2013) zou, indien deze bodemprijzen transparant gehanteerd worden, de bilaterale transactieprijs kunnen ondersteunen, waardoor opnieuw meer

certificaten op de bilaterale markt verkocht worden en dus minder aan de netbeheerders zouden aangeboden worden en zodoende de stijging van het aantal aan de netbeheerders verkochte certificaten beperken. Hoewel dit geen antwoord biedt op het probleem van de overschotten, zou het wel een bijdrage leveren aan het beperken van de stijging van de nettarieven.

Voor 2014 zou het hierbij echter gaan om 10% van de aan minimumsteun verkochte GSC en 42% van de WKC. Dit zou het circuleren van de certificatenhandel via de netbeheerders en de bijhorende kosten dus deels kunnen beperken, maar zou er ook op neerkomen dat de veilingen van de netbeheerders in een markt in overschot de facto leiden tot de afzet van certificaten aan een vastgelegde prijs, aangezien niemand dan meer zal bieden dan de bodemprijs, en ook het min of meer vastzetten van de bilaterale transactieprijs net onder 93 en 31 EUR. De marktwerking wordt dan enerzijds beperkt doordat de transactieprijs nog enkel zal variëren tussen de minimumprijs en deze veilingprijzen en anderzijds versterkt doordat certificaten met een minimumprijs lager dan 93, respectievelijk 31 euro niet langer aan de netbeheerders zullen worden aangeboden, maar aan de quotum-plichtige partijen, waardoor het aandeel certificaten dat aan netbeheerders zal worden aangeboden zal dalen. Echter, gezien de beperkte onderhandelingsmarge binnen de prijsvork tussen die twee grenzen, is dan nauwelijks nog sprake van marktwerking. Theoretisch gezien zullen in een markt in overschot (en abstractie makend van bestaande verkoopcontracten) eerst de producenten met een minimumprijs onder 93 EUR/GSC en 31 EUR/WKC hun certificaten kunnen verkopen op de bilaterale markt, het resterende deel van de vraag zal dan door de netbeheerders (en producenten met deze minimumsteun) verkocht worden aan 93 EUR, respectievelijk 31 EUR.

Gezien de stijgende percentages van certificaten die verkocht worden aan de netbeheerders aan minimumsteun, en dus de groter wordende portefeuilles van deze netbeheerders, verschuift het aanbod aan certificaten meer en meer van de bilaterale markt naar de veilingen door de netbeheerders, en dus ook van een markt met lange termijn contracten meer en meer naar een spotmarkt. Door dit groter wordend aandeel van de netbeheerders in het marktaanbod, is de VREG van mening dat een periodieke veiling op vaste tijdstippen (minstens op kwartaalbasis, mogelijk frequenter) gecombineerd met de introductie van lange termijn contracten zou bijdragen tot de structurering en transparantie van de certificatenmarkten. Zo zou het aanbod aan certificaten door de netbeheerders niet beperkt blijven tot spot deals, maar meer gediversifieerd worden en beter toegespitst worden op de nood tot risicospreiding in de markt. Aangezien de netbeheerders de grootste aanbieders van certificaten zijn geworden, is de aanbodzijde meer geconcentreerd, wat hen een zekere marktmacht geeft. Indien quotum-plichtige partijen om portfolio management redenen doorheen het jaar certificaten willen inkopen, dan moet dit ook mogelijk zijn, en moet dit dus gefaciliteerd worden door de netbeheerders. Het verhoogt de transparantie in een markt wanneer de verkoopmomenten regelmatig en op gekende tijdstippen gebeuren.

1.3.4. Handel op BelPEX Green Certificate Exchange

Net zoals de vorige jaren werden in 2014 geen handelssessies georganiseerd op de BelPEX Green Certificate Exchange, en dit in afwachting van betere marktomstandigheden. Deze certificatenbeurs was voorbereid in jaren waarin de certificatenmarkt beurspotentieel leek te hebben, maar werd in 2009 gelanceerd net op het ogenblik dat de overschotten aan groenestroom- en warmte-krachtcertificaten een duidelijke invloed begonnen uit te oefenen op de marktwerking. Voorlopig blijven de handelssessies groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten via dit platform dus geannuleerd.

1.4. Inlevering van groenestroomcertificaten voor de certificatenverplichting op 31 maart 2015

1.4.1. Berekening van het aantal in te leveren groenestroomcertificaten

Sinds de hervorming van het ondersteuningssysteem voor de productie op basis van hernieuwbare bronnen in 2012, wordt het jaarlijkse quotum voor groenestroomcertificaten (GSC) berekend aan de hand van een "totale bandingcoëfficiënt", afgekort B_{tot} . Meer informatie hierover is te vinden in Artikel 7.1.10. van het Energiedecreet.

De totale elektriciteitsafname op het distributie- en transmissienet in 2014 bedroeg 43.857.542 MWh. De leveringen door netbeheerders (309.032 MWh) tellen niet mee voor de certificatenverplichting. De vrijgestelde afnames door grote afnemers¹² bedroegen 13.348.769 MWh. De totale hoeveelheid afgenomen elektriciteit waarop het groenestroomquotum (16,8% x 0,8924) werd berekend, bedroeg bijgevolg 30.199.741 MWh. Deze certificaat-plichtige afname daalde met 4,20% t.o.v. vorig jaar door de cumulatieve impact van de gedaalde totale elektriciteitsafname (-0,86%), de sterk gestegen vrijgestelde afnames door grote afnemers (+7,82%) en de gedaalde vrijgestelde leveringen door netbeheerders (-7,64%). De sterke stijging in vrijgestelde afnames door grote verbruikers komt door een sterk verhoogd totaal afnamevolume voor bepaalde verbruikers, waarvan het grootste deel bijna volledig is vrijgesteld van de quotumverplichting GSC.

De inleververplichting voor groenestroomcertificaten in het indieningsjaar 2015 beliep daardoor **4.527.619 GSC** tegenover 4.320.320 GSC in 2014, een stijging van 4,80% t.o.v. vorig jaar. Deze stijging weerspiegelt de toename van het quotum van 13,7051% ($Gr \times B_{tot} = 0,155 \times 0,8842$) in 2014 naar 14,99232% ($Gr \times B_{tot} = 0,168 \times 0,8924$) in 2015, samen met de daling in certificaat-plichtige afname.

1.4.2. Resultaten van de certificateninleveringsronde

Tabel 9 en Figuur 12 tonen de resultaten van alle voorbije inleveringsrondes van groenestroomcertificaten tot en met de inlevering van 31 maart 2015. Volgende gegevens zijn opgenomen in de tabel per inleveringsronde: het quotumpercentage, het aantal GSC uitgereikt voor producties in het afnamejaar waarop de certificaten-verplichting wordt berekend, het aantal GSC beschikbaar op de uiterste inleverdatum van 31 maart (i.e. GSC die eventueel al werden ingediend vóór deze datum, zijn nog in deze cijfers inbegrepen en worden hier beschouwd als 'nog niet ingediend') en het aantal in te dienen en aantal ingediende GSC.

Tabel 9: Overzicht van de inleveringsrondes van groenestroomcertificaten

Inleverdatum	Quotum	Uitgereikte GSC voor afnamejaar voorafgaand aan quotum	GSC beschikbaar op 31/3	In te leveren GSC op 31/03	Ingeleverde GSC
31/03/2003	0,80%	150.042	199.203	313.192	115.132
31/03/2004	1,20%	291.568	393.009	409.959	259.125
31/03/2005	2,00%	545.971	800.798	850.960	650.610
31/03/2006	2,50%	968.289	1.206.073	1.061.176	1.025.450
31/03/2007	3,00%	1.428.362	1.587.945	1.269.650	1.268.311
31/03/2008	3,75%	1.644.547	2.061.134	1.589.531	1.587.281
31/03/2009	4,90%	2.010.500	2.540.586	2.077.894	2.073.043

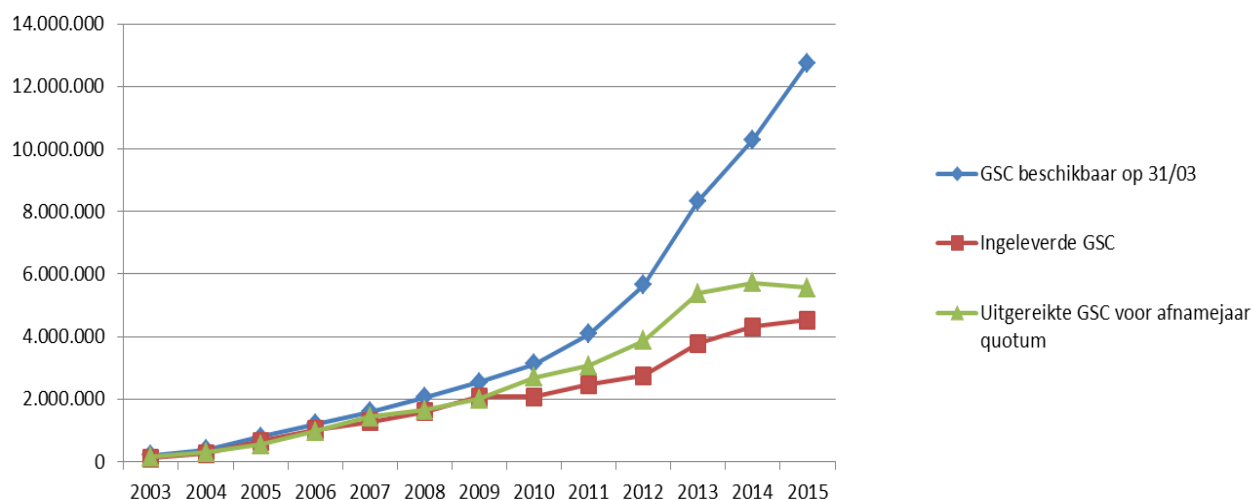
¹² De vrijgestelde afnames door (1) afnemers met een afname tussen 1 en 20 GWh én een NACE code 05 t/m 33 (industrie en winning van delfstoffen), 46391 of 52100, (2) afnemers met een afname groter dan 20 GWh, (3) openbaar vervoer, (4) door afnemers op een gesloten distributienet (gecumuleerd).

31/03/2010	5,25%	2.704.498	3.127.689	2.073.201	2.072.013
31/03/2011	6,00%	3.078.883	4.093.577	2.474.430	2.474.121
31/03/2012	7,00%	3.880.370 ⁽¹⁾	5.654.751	2.757.889	2.757.860
31/03/2013	12,06%	5.381.179 ⁽¹⁾	8.340.165	3.779.806	3.799.796
31/03/2014	13,71%	5.723.949 ⁽¹⁾	10.293.465 ⁽²⁾	4.320.320	4.320.307
31/03/2015	14,99%	5.565.452	12.747.339 ⁽²⁾	4.527.619	4.527.609

⁽¹⁾ Deze cijfers zijn afwijkend van de cijfers die vorig jaar werden opgenomen in het marktrapport. Deze wijzigingen zijn het gevolg van het uitreiken van certificaten na 31/03/2014 voor productie in 2011, 2012, en 2013.

⁽²⁾ Dit cijfer is incl. 1.500.000 GSC gebankt door de netbeheerders, zoals beschreven in Art.6.4.14 van het Energiebesluit.

Figuur 12: Schematisch overzicht van de inleveringsrondes van groenestroomcertificaten per indieningsjaar

Sinds 31 maart 2006 waren bij elke inleveringsronde telkens meer groenestroomcertificaten beschikbaar dan er moesten ingeleverd worden. De voorbije vier inleveringsrondes waren er telkens zelfs meer dan het dubbel aantal beschikbare GSC t.o.v. het aantal in te dienen GSC. Sinds productiejaar 2009 (indiening 31/03/2010) worden er systematisch ook meer GSC uitgereikt per jaar dan de quotumverplichting. Meer hierover in de volgende paragraaf.

In totaal waren er voor de voorbije inleveringsronde 49 quotum-plichtige toegangshouders als dusdanig geregistreerd bij de netbeheerders. Voor drie toegangshouders waren de afnamevolumes in 2014 te laag om te resulteren in een quotum-plicht. Eén partij voldeed niet aan de verplichting. Deze toegangshouder wenste wel het correcte aantal certificaten in te leveren, maar 10 certificaten waren afkomstig van groenestroomproducenten gelegen in het Waalse Gewest, het Brusselse Gewest en een lidstaat van de Europese Economische Ruimte.

1.4.3. Groenestroomcertificatenoverschot

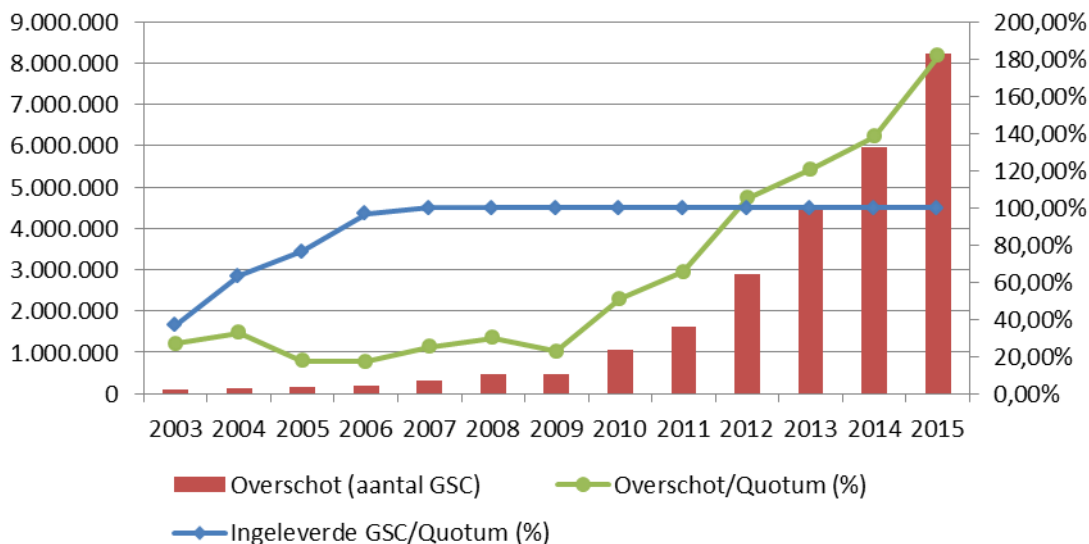
1.4.3.1. Volumes

Op 31 maart 2015 was er voor het tiende jaar op rij een overaanbod aan beschikbare groenestroomcertificaten. Het aantal in 2014 uitgereikte GSC was nog steeds hoger (23%) dan het aantal in te dienen GSC voor afnamejaar 2014 (inleverdatum 31 maart 2015), maar deze verhouding is de voorbije twee jaar aan het afnemen. Vorig jaar bedroeg het procentuele verschil 32%, het jaar daarvoor was dit nog 42%. Hoewel deze percentages nog kunnen wijzigen door uitreiking van GSC na 31/03/2015

voor producties in voorgaande jaren, is er een positieve evolutie wat betreft de kloof tussen het aantal uitgereikte en in te dienen GSC.

Echter zolang het aantal uitgereikte GSC groter is dan het aantal in te dienen/ingediende GSC, blijft het certificatenoverschot verder toenemen, zoals te zien in Figuur 13. Bovendien ligt het aantal beschikbare GSC hoger dan zou verwacht worden op basis van de cijfers uitgereikte GSC, en dit omwille van de 'omruiling' transacties zoals beschreven in hoofdstuk 1.2. Op 31 maart 2015 waren ook al een aantal GSC uitgereikt voor producties in 2015 beschikbaar op de markt.

Figuur 13: Toename van het overschot aan GSC op de markt

Het aantal nog beschikbare GSC op 31 maart 2015 om 24:00u, na inlevering van de certificatenverplichtingen, was 8.219.730 GSC of 182% van het aantal in te leveren certificaten. Vorig jaar waren dit 5.973.158 GSC of 138%. De 'overschotten' in de eerste quotum jaren kwamen doordat er minder GSC werden ingediend dan nodig om aan de verplichting te voldoen, ondanks nog beschikbare GSC in de markt. Pas vanaf indieningsjaar 2007 werd voor ongeveer 100% aan het quotum voldaan.

De overschotten op de certificatenmarkten verminderen de efficiëntie van het steunmechanisme en ze hinderen de werking van de certificatenmarkt. De VREG heeft hier al verschillende keren de aandacht op gevestigd door over deze problematiek advies uit te brengen aan het beleid, onder meer in [ADV-2012-11](#) en [ADV-2014-03](#).

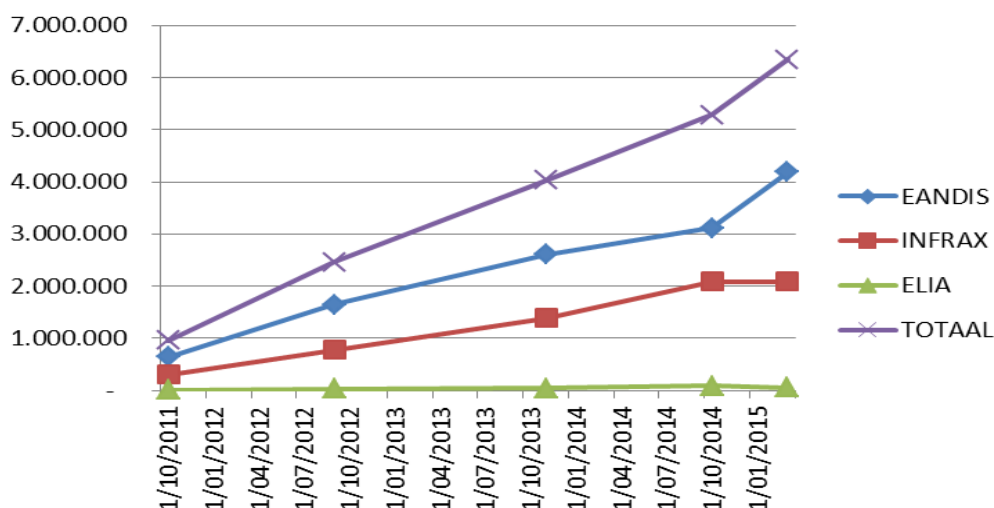
Gezien de omvang van het certificatenoverschot is het duidelijk dat het immobiliseren van in totaal 1,5 miljoen groenestroomcertificaten door de netbeheerders via het banking besluit geen invloed heeft op de markt.

1.4.3.2. Portefeuilles

Het overgrote deel van het GSC overschot (77%) zit in de portefeuilles van de netbeheerders. Deze portefeuilles stijgen ook jaar na jaar. Dit is niet verwonderlijk, gezien het stijgende marktoverschot en het feit dat producenten bij een dalende marktprijs door overaanbod hun toevlucht kunnen nemen tot de minimumsteun. Ongeveer 21% van het GSC overschot bevindt zich in de portefeuilles van de quotumplichtige toegangshouders. De resterende 2% zit in een portefeuille van een producent of andere partij.

De netbeheerders blijven dus met de grootste overschotten aan certificaten zitten en ondervinden, zoals eerder besproken, aanzienlijke problemen om deze volumes opnieuw te verkopen. Producenten kunnen hun GSC doorverkopen aan minimumsteun¹³ en lopen zo verder geen risico de waarde van hun GSC niet te kunnen verzilveren. Andere partijen zoals quotum-plichtige toegangshouders hebben deze optie niet (tenzij voor hun eigen productie) en hebben er in de huidige marktsituatie alle belang bij om geen te grote overschotten in portefeuille te houden, aangezien dit voor hen grote financiële risico's inhoudt (zie paragraaf 1.3.1.1.).

Figuur 14: Evolutie van de GSC portefeuilles van de netbeheerders (inclusief gebankte GSC)

1.4.4. Groenestroomquotum voor 2015, inlevering 31 maart 2016

De quota voor de groenestroomcertificatenverplichting voor de komende jaren werden in 2009 vastgelegd in het Energiedecreet en gewijzigd op 13 juli 2012.

Het groenestroomquotum op 31 maart 2016 bedraagt 18,0% van de afgenomen elektriciteit op afnamepunten in het Vlaams Gewest, rekening houdend echter met een gedeeltelijke vrijstelling van deze verplichting voor de afname door grote afnemers en een vrijstelling voor de netbeheerders. Bovendien wordt dit quotumpercentage nog gecorrigeerd met de eerder vermelde B_{tot} , voor de komende inleveringsronde gelijk aan 0,9270 (= B_{tot} 2014). Het 'gecorrigeerde' quotumpercentage voor afnamejaar 2015 bedraagt bijgevolg 16,686% ($Gr \times B_{tot} = 0,18 \times 0,9270$).

Voor een prognose over het aantal uit te reiken en in te leveren groenestroomcertificaten verwijzen we naar het rapport van het Vlaams Energieagentschap hieromtrent.¹⁴

¹³ Waar dit vroeger niet zo was, hebben installaties op het transmissienet, of op gesloten distributienetten of op gesloten industriële netten, gekoppeld aan het Elia net of installaties in eilandwerking, met startdatum voor 1 januari 2013 toegang tot minimumsteun voor GSC toegekend vanaf 1 juli 2013. Hetzelfde geldt voor WKC uit kwalitatieve warmte-kraftinstallaties aangesloten op het transmissienet en voor installaties in eilandwerking.

¹⁴ Rapport 2014/1 : Deel 3 : evaluatie quotumpad, productiedoelstellingen en marktanalyserapport.

http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/milieuvriendelijke/monitoring_evaluatie/2014/Rapport2014_1Deel3Eval-quotumpad-proddoel.pdf

2. Warmte-krachtkoppeling

2.1. Installaties die warmte-krachtcertificaten ontvangen

De eigenaar van een productie-installatie gelegen in het Vlaamse Gewest op basis van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling kan een aanvraag indienen voor het verkrijgen van warmte-krachtcertificaten (WKC), zoals beschreven in het Energiedecreet en het Energiebesluit.

Onderstaande tabellen geven, per technologie en per jaar van indienstname of ingrijpende wijziging (tot en met 2014), een overzicht van het aantal WKK-installaties waarvan de aanvraag tot toekenning van warmte-krachtcertificaten en/of garanties van oorsprong werd goedgekeurd (zie Tabel 10), alsook het geïnstalleerd elektrisch/mechanisch vermogen van deze installaties (zie Tabel 11).

De tabellen tonen de situatie van erkende installaties begin april 2015. Deze installaties komen in aanmerking voor de toekenning van warmte-krachtcertificaten die aanvaardbaar zijn voor de warmte-krachtcertificatenverplichting. Installaties die ooit aanvaardbare WKC ontvingen, maar voorbij de wettelijke termijn zijn waarin aanvaardbare WKC worden toegekend, zijn ook opgenomen.

Tabel 10: Aantal erkende productie-installaties dat in aanmerking komt voor de toekenning van (aanvaardbare) warmte-krachtcertificaten en/of garanties van oorsprong, per technologie en per jaar van indienstname of ingrijpende wijziging

TECHNOLOGIE	Tem 2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAAL
Aftap-condensatiestoomturbine	0	0	1	0	1	1	0	0	0	3
Andere WKK	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
Gasturbine met warmteterugwinning	5	1	0	3	2	0	1	2	0	14
Interne verbrandingsmotor	66	35	49	49	35	33	71	34	6	378
Steg	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
Stirlingmotor	0	0	0	0	4	10	6	1	0	21
Tegendrukstoomturbine	8	1	0	0	0	0	1	0	0	10
TOTAAL	79	37	51	52	43	44	80	38	6	430

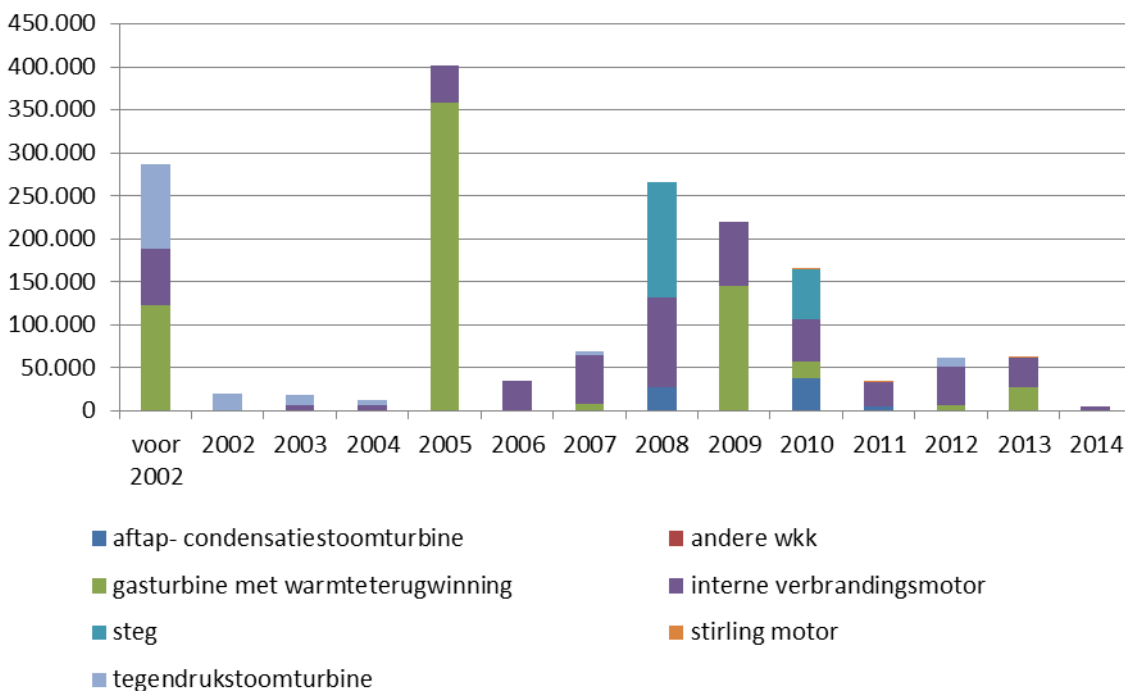
In 2014 werden 6 nieuwe kwalitatieve WKK-installaties met interne verbrandingsmotor in dienst genomen met een totaal geïnstalleerd vermogen van 4,9 MW.

Tabel 11: Geïnstalleerd elektrisch of mechanisch vermogen (in kW) van warmte-krachinstallaties dat in aanmerking komt voor de toekenning van (aanvaardbare) warmte-krachtcertificaten en/of garanties van oorsprong, per technologie en per jaar van indienstname of ingrijpende wijziging

TECHNOLOGIE	Tem 2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAAL
Aftap-condensatiestoomturbine	0	0	27.700	0	37.330	5.608	0	0	0	70.638
Andere WKK	0	0	0	0	0	0	55	55	0	110
Gasturbine met warmte-terugwinning	482.117	7.291	0	144.799	19.152	0	6.270	27.414	0	687.043
Interne verbrandingsmotor	156.093	57.775	104.811	75.021	50.162	27.484	45.307	34.171	4.905	555.730
Steg	0	0	132.900	0	58.500	0	0	0	0	191.400
Stirlingmotor	0	0	0	0	4	10	75	1	0	90
Tegendrukstoomturbine	136.886	3.716	0	0	0	0	9.727	0	0	150.329
TOTAAL	775.096	68.782	265.411	219.820	165.148	33.102	61.434	61.641	4.905	1.655.340

Figuur 15 geeft een overzicht van het jaarlijks in dienst genomen productievermogen (in kW) opgenomen in Tabel 11. De figuur geeft, in tegenstelling tot de tabel, ook voor de jaren 2002 t.e.m. 2006 jaarlijkse cijfers weer en geaggregeerde cijfers voor de productie-installaties van vóór 2002.

Figuur 15: Geïnstalleerd productievermogen (in kW) dat in aanmerking komt voor de toekenning van (aanvaardbare) warmte-krachtcertificaten en/of garanties van oorsprong, per technologie en per jaar van indienstname of ingrijpende wijziging

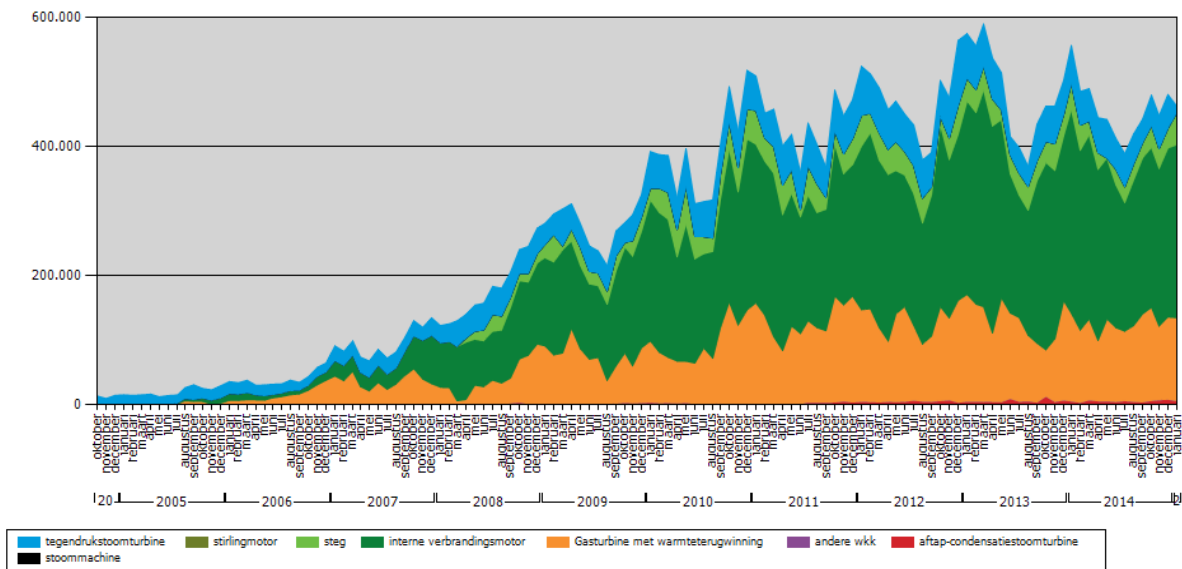
2.2. Uitgereikte warmte-krachtcertificaten

Tabel 12 en Figuur 16 tonen per technologie en per productiejaar het aantal uitgereikte warmte-krachtcertificaten die aanvaardbaar zijn voor de warmte-krachtcertificatenverplichting in Vlaanderen, status begin april 2015. Merk op dat de hier vermelde statistieken het aantal *aanvaardbare* WKC betreffen. De totale *warmte-krachtbesparing* is groter dan het aantal uitgereikte aanvaardbare WKC. Dit komt enerzijds doordat ook hier bandingfactoren gehanteerd worden bij het berekenen van het aantal uit te reiken WKC (installaties met startdatum vanaf 1 januari 2013) en anderzijds doordat er bij WKK veel meer installaties niet-aanvaardbare WKC krijgen dan het geval is bij stroom uit hernieuwbare bronnen. Zo kunnen enkel aanvaardbare WKC uitgereikt worden voor de warmte-krachtbesparing gerealiseerd door installaties die in dienst zijn genomen na 1 januari 2002, of die sinds die datum ingrijpend gewijzigd zijn, en neemt het aantal aanvaardbare WKC degressief af bij installaties met startdatum voor 1 januari 2013.

Tabel 12: Aantal uitgereikte aanvaardbare warmte-krachtcertificaten per technologie en per productiejaar

TECHNOLOGIE	Tem 2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAAL
Aftap-condensatie-stoomturbine	0	0	8.255	9.370	15.904	21.122	54.719	65.037	61.302	235.709
Andere WKK	0	0	0	0	0	0	0	236	364	600
Gasturbine met warmte-terugwinning	186.055	434.621	461.376	903.590	1.135.256	1.541.635	1.513.151	1.508.564	1.455.385	9.139.633
Interne verbrandingsmotor	131.698	413.900	1.083.885	1.714.732	2.407.915	2.542.822	2.869.249	3.190.682	3.401.355	17.756.238
Steg	0	0	138.606	251.487	445.177	423.910	426.433	404.081	318.822	2.408.516
Stirlingmotor	0	0	0	0	0	7	84	90	54	235
Stoommachine	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
Tegendruk-stoomturbine	402.694	285.656	457.283	456.908	652.302	680.760	785.631	646.897	609.529	4.977.660
TOTAAL	720.447	1.134.177	2.149.405	3.336.088	4.656.555	5.210.256	5.649.267	5.815.587	5.846.811	34.518.593

Figuur 16: Aantal uitgereikte aanvaardbare warmte-krachtcertificaten per technologie en per productiejaar

Het aantal uitgereikte aanvaardbare WKC steeg slechts licht met 0,54% t.o.v. 2013 (vorig jaar was dit 2,94% t.o.v. 2012). De cijfers voor 2014 kunnen echter nog stijgen door uitreiking van WKC na maart 2015 voor productie in 2014. Net als de vorige jaren werden in 2014 opnieuw veruit de meeste certificaten uitgereikt voor warmte-krachtbesparing door interne verbrandingsmotoren en dit ondanks het feit dat deze installaties meestal kleinschaliger zijn dan installaties met turbines. De installaties met interne verbrandingsmotoren zijn dan ook talrijker, met veel toepassingen in bijvoorbeeld de tuinbouwsector.

2.3. Handel in warmte-krachtcertificaten

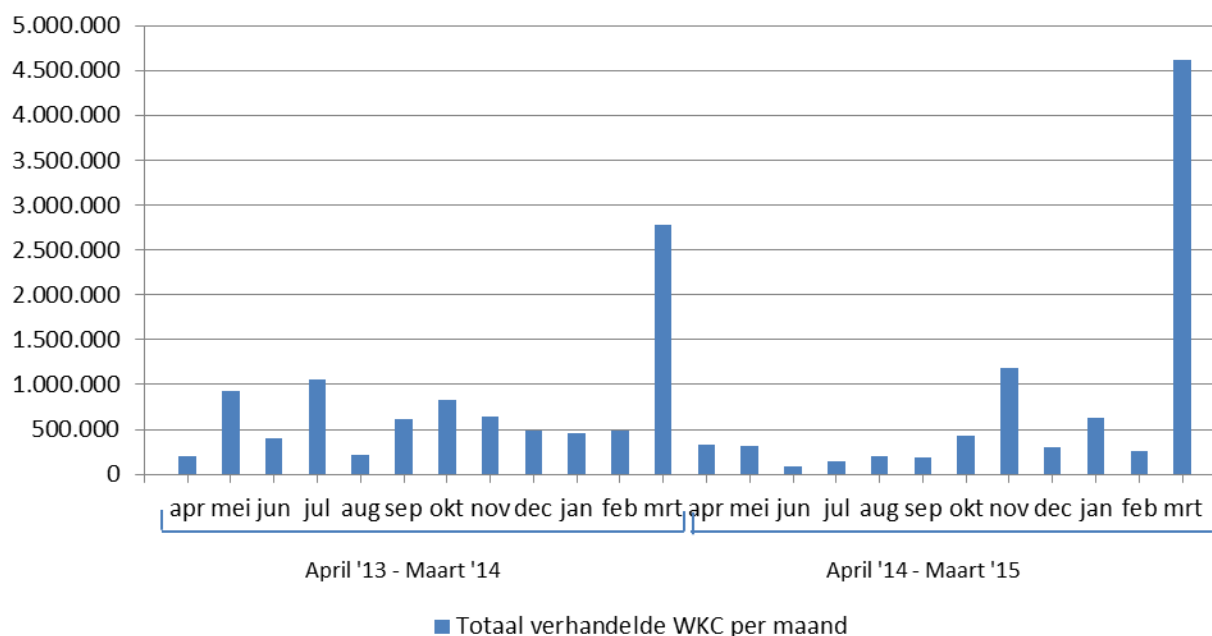
2.3.1. Bilaterale handel in warmte-krachtcertificaten

2.3.1.1. Aantal bilateraal verhandelde warmte-krachtcertificaten

Net zoals voor groenestroomcertificaten dienen toegangshouders, uitgezonderd de netbeheerders, jaarlijks voor 31 maart ook warmte-krachtcertificaten in te dienen voor hun certificatenverplichting. Deze verplichting wordt ook hier berekend op basis van de elektriciteitsafnames in het voorgaande kalenderjaar.

In Figuur 17 wordt het aantal bilateraal verhandelde warmte-krachtcertificaten per maand getoond voor de voorbije twee handelsjaren (april 2013 t.e.m. maart 2015)¹⁵. Indien een certificaat meerdere malen wordt verhandeld, zal dit ook telkens mee opgenomen zijn in deze statistiek. Transacties waarvoor een certificaatprijs van 0 euro werd ingegeven in de certificatenbank zijn niet mee opgenomen. Ook verkoop van certificaten *aan* de netbeheerders tegen minimumsteun is niet inbegrepen. Dit wordt besproken in paragraaf 2.3.2. Verkopen van deze WKC *door* de netbeheerders zijn op hun beurt dan weer wel opgenomen in de cijfers van Figuur 17.

Figuur 87: Aantal bilateraal verhandelde warmte-krachtcertificaten per maand vanaf april 2013

Het totaal aantal verhandelde warmte-krachtcertificaten in de handelsperiode april 2014-maart 2015 lag met 8.682.750 WKC lager dan in de vorige handelsperiode, waar dit nog 9.125.313 WKC waren. Net zoals

¹⁵ Voor de maanden april, mei en juni 2013 gaat het over bilateraal verhandelde WKC zowel met als zonder garantie van oorsprong. Vanaf juli 2013 werden de functies 'steuncertificaat' en 'garantie van oorsprong' gesplitst in twee apart verhandelbare producten.

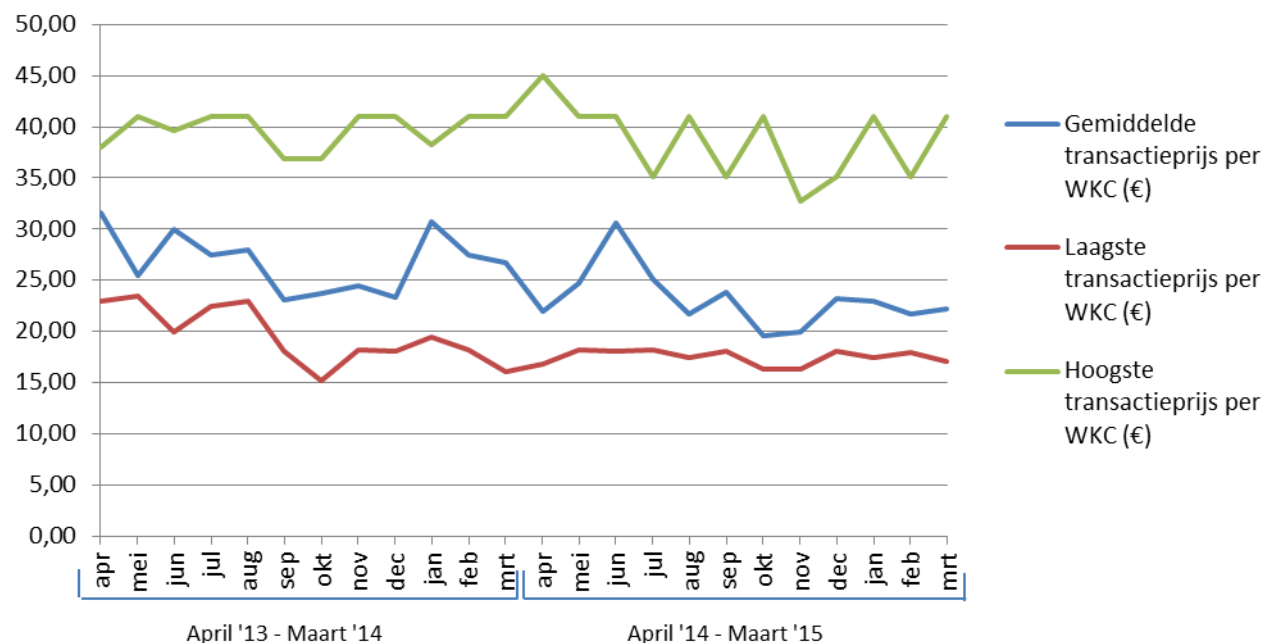
bij de groenestroomcertificaten is er jaarlijks een duidelijke piek in de maand maart voor wat betreft verhandelde warmte-kranchcertificaten, aansluitend aan de deadline voor indiening van de certificatenverplichting. Het volume voor maart 2015 was historisch groot (4.611.766 WKC) en lag zelfs hoger dan de totale quotumverplichting (3.841.478 WKC, zie paragraaf 2.4.2.).

Gezien de aanzienlijke marktoverschotten, is de handel in WKC dus nog sterker geconcentreerd in die laatste maand voor de indiening van de certificatenverplichting. Het feit dat het totaal aantal bilateraal verhandelde WKC echter is gedaald, ondanks het jaarlijks stijgende quotum, duidt op een dalende dynamiek in deze markt door de bestaande portefeuilles en een toenemend probleem voor de producenten van WKC om een koper voor hun certificaten te vinden in de markt. Dit wordt o.a. bevestigd door het gestegen aantal WKC verkocht aan de netbeheerders aan minimumsteun in paragraaf 2.3.2.

2.3.1.2. Transactiepreizen warmte-kranchcertificaten

Figuur 18 geeft de gemiddelde bilaterale transactiepreizen weer per maand voor de twee meest recente handelsperiodes, alsook de geregistreerde laagste en hoogste transactiepreizen per WKC per maand. Hierin zijn zowel transacties die deel uitmaken van lange termijn contracten als 'spot deals' inbegrepen.

Figuur 18: Gemiddelde, laagste en hoogste transactiepreijs van een warmte-kranchcertificaat per maand, vanaf april 2013 t.e.m. maart 2015

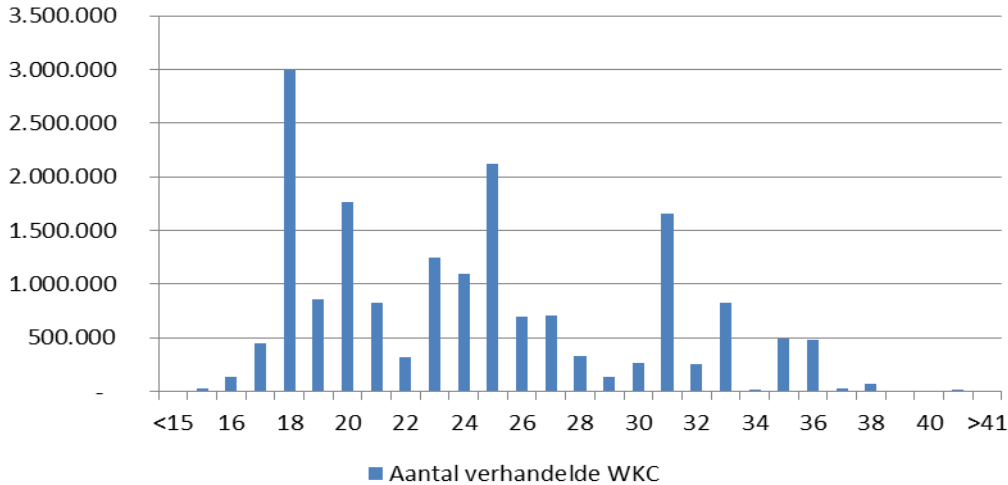
De gemiddelde transactiepreijs van een warmte-kranchcertificaat voor de handelsperiode april 2014-maart 2015 was 22,08 €, wat alweer beduidend lager is dan het gemiddelde van 26,36 € in de vorige handelsperiode, en zeker dan het gemiddelde van de handelsperiode daarvoor (30,85 € handelsperiode april 2012-maart 2013). Aangezien de boetewaarde in alle drie de vermelde handelsperiodes gelijk was aan 41 €, is het duidelijk dat de gemiddelde transactiepreijs van een WKC sterk aan het dalen is door de grote marktoverschotten. In tegenstelling tot de waarnemingen voor GSC, gaat ook de laagst geregistreerde transactiepreijs voor WKC in dalende lijn. De hoogst geregistreerde transactiepreizen per maand vertonen een meer grillig patroon, mogelijks veroorzaakt door periodieke transacties in bepaalde bilaterale contracten met vastgelegde preizen.

In Figuur 19 is te zien dat de volumes WKC verkocht aan de hoogst geregistreerde transactiepreizen zeer laag zijn. De meeste WKC werden verkocht aan een transactiepreijs rond 18 € of amper 44% van de geldende boetewaarde. Deze laatste werkt dan ook niet meer echt als prijsreferentie in deze

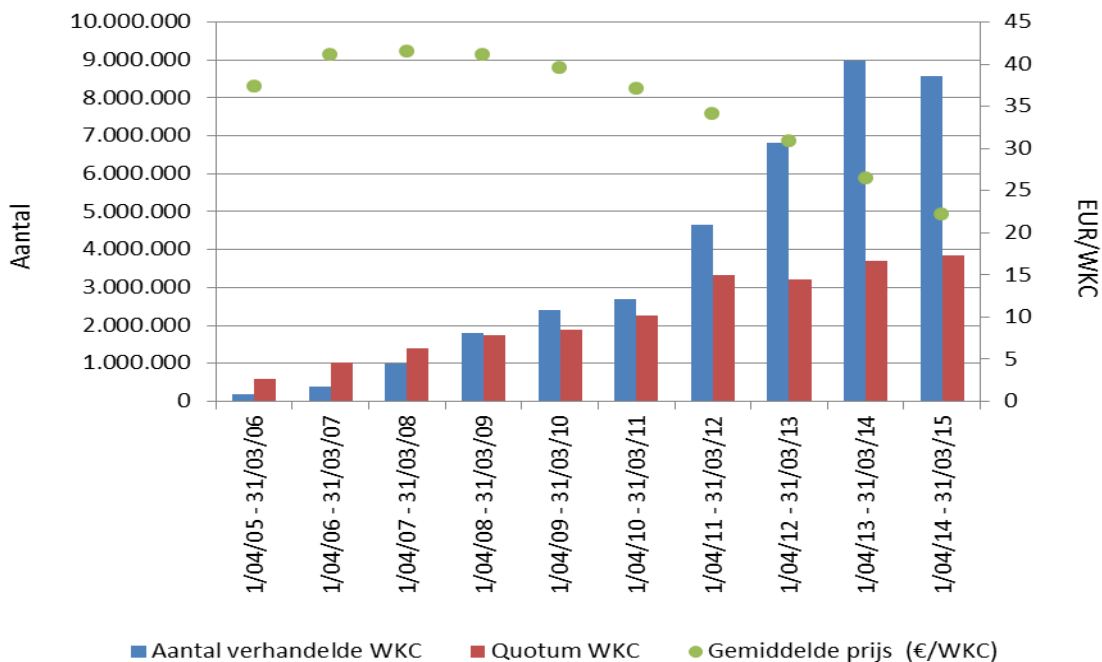
oververzadigde markt. De prijs van 18 € komt ook overeen met het laagste niveau van wettelijke minimumsteun (zie paragraaf 2.3.2.). Verder is de spread in bilaterale transactiepreisen bij WKC meer verdeeld dan bij GSC. Ongeveer 63% van de verhandelde WKC hebben een prijs tussen 18€ en 25€. De piek op 31€, goed voor 9% van het totaal verhandeld volume, komt vermoedelijk door (oudere?) lange termijn contracten met deze prijszetting.

Figuur 19: Aantal verhandelde WKC in periode april 2013-maart 2015 per verkoopprijs (€/WKC (afgerond))

Figuur 20 tenslotte geeft de evolutie weer van het totaal aantal bilateraal verhandelde WKC, het aantal in te leveren WKC en de gemiddelde transactieprijs per inleveringsronde, en dit vanaf de opstart van het certificatenstelsel in 2005. Voor wat betreft de gemiddelde transactieprijs is het nuttig om weten dat de boetewaarde meermaals is gewijzigd: 45 euro per ontbrekend WKC tot en met 31 maart 2012
41 euro per ontbrekend WKC tot en met 31 maart 2015
38 euro per ontbrekend WKC na 31 maart 2015 (komende jaren)

Figuur 20: Aantal verhandelde en in te leveren WKC en gemiddelde transactieprijs per inleveringsronde

2.3.2. Verkoop van warmte-kranchcertificaten aan netbeheerders tegen minimumsteun

Net zoals voor groenestroomcertificaten is er in artikel 7.1.7. van het Energiedecreet ook een opkoopverplichting door de netbeheerders van warmte-kranchcertificaten beschreven.

In januari 2011¹⁶ vonden voor het eerst verkopen van warmte-kranchcertificaten aan netbeheerders plaats tegen de wettelijke minimumsteun van 27 €/WKC. Voor installaties met startdatum vanaf 1 januari 2012 is de minimumsteun 31 €/WKC. Sinds juni 2012 vinden ook verkopen aan deze minimumsteun plaats.

Volgens artikel 7.1.7., §3 van het Energiedecreet is de minimumsteun voor kwalitatieve warmte-kranchinstallaties die aangesloten zijn op het transmissienet of voor installaties in eilandwerking, en met startdatum van voor 1 januari 2013 gelijk aan 18 €/WKC, en dit voor WKC toegekend vanaf 1 juli 2013. In de praktijk zijn er echter nog geen producenten die gebruik hebben gemaakt van deze garantie. Tabel 13 toont per jaar het aantal WKC dat tegen minimumsteun aan de netbeheerders werd verkocht.

Tabel 13: Aantal verkochte WKC aan de netbeheerders aan gegarandeerde minimumsteun

KALENDERJAAR	# WKC verkocht aan NB aan 27 €/WKC	# WKC verkocht aan NB aan 31 €/WKC
2011	734.003	-
2012	1.605.917	119.850
2013	2.095.092	814.102
2014	2.102.467	1.524.732

In 2014 werden 3.627.199 warmte-kranchcertificaten verkocht aan de netbeheerders, of 25% meer dan in 2013 (2.909.194 WKC). In verhouding tot het aantal uitgereikte WKC komt dit voor 2014 op maar liefst 62% dat werd verkocht aan de netbeheerders aan minimumsteun¹⁷. In 2013 was dit nog 50%, het jaar ervoor 31%. Nog meer dan bij GSC ondervinden producenten aanzienlijke problemen om hun WKC te verkopen op de bilaterale markt aan een prijs boven de minimumsteun. Dit was ook al duidelijk uit de gemiddelde bilaterale transactieprijs van 22,08 € zoals beschreven in 2.3.1.2. De oorzaak hiervan is te vinden in de aanzienlijke marktoverschotten. Meer hierover in paragraaf 2.4.3.

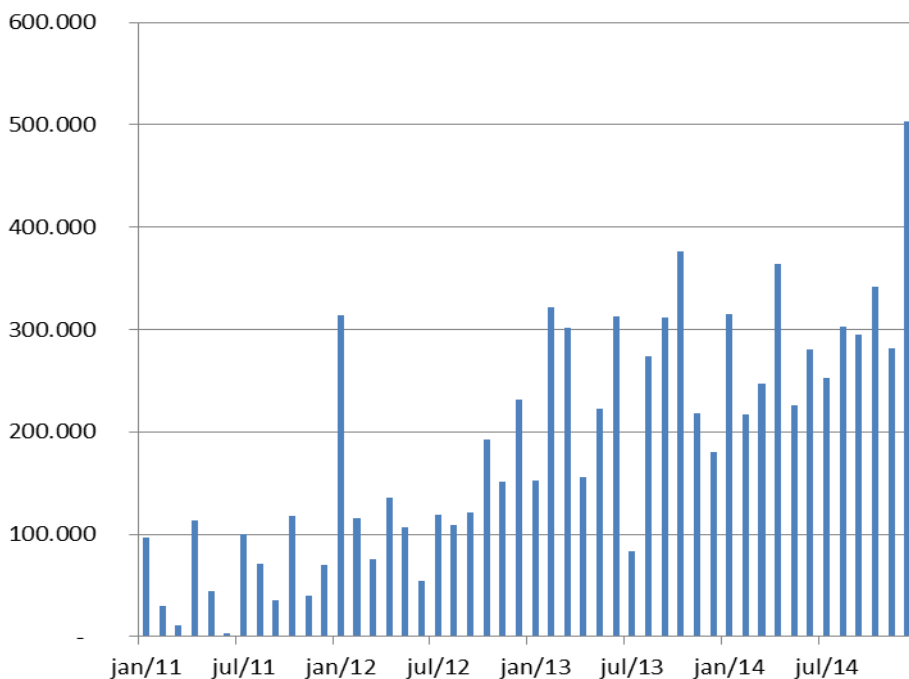
Tabel 14: Aantal uitgereikte en aantal aan minimumsteun overgedragen warmte-kranchcertificaten

	2014	2013	2012
Aantal uitgereikte, aanvaardbare WKC per productiejaar	5.846.811	5.815.587	5.649.267
Aantal WKC overgedragen aan netbeheerders aan minimumsteun	3.627.199	2.909.194	1.725.767
% WKC overgedragen aan netbeheerders/uitgereikt	62%	50%	31%

¹⁶ In de periode 2008-2010 werd er één verkoop van 13 WKC aan minimumsteun uitgevoerd. Dit ging echter vermoedelijk om een fout of in het beste geval om een test-transactie.

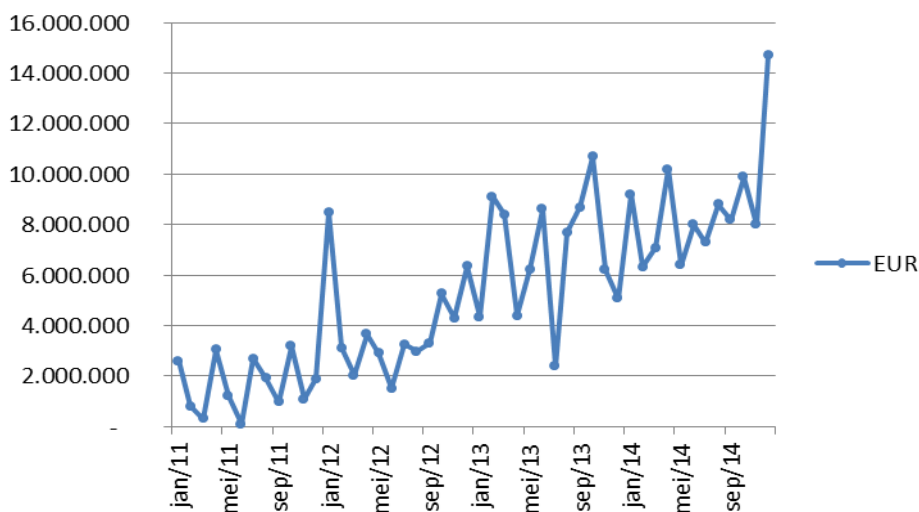
¹⁷ Het jaar van productie van WKC komt niet altijd overeen met het jaar van overdracht van de certificaten aan de netbeheerders.

Figuur 21: Aantal WKC dat in 2011 t.e.m. 2014 werd verkocht aan de netbeheerders per maand

In Figuur 22 is te zien wat deze overdrachten aan de netbeheerders voorstellen in euro. Het gaat hier om de bedragen uitgegeven door alle netbeheerders samen op maandbasis. In totaal per jaar komt dit neer op 20 MEUR in 2011, 47 MEUR in 2012, 82 MEUR in 2013 en 104 MEUR in 2014. Merk wel op dat het hier gaat over de bruto-opkoopkosten, niet de netto-opkoopkosten voor netbeheerders, aangezien de (verwachte) verkoopopbrengsten hier nog niet in mindering werden gebracht.

Figuur 22: Euro betaald per maand door de netbeheerders in 2011 t.e.m. 2014 aan producenten bij overdracht WKC aan minimumsteun

2.3.3. Verkoop warmte-krachtcertificaten door de netbeheerders

Overeenkomstig artikel 7.1.7 §2 van het Energiedecreet hebben de Vlaamse netbeheerders de verplichting om warmte-krachtcertificaten die hen aangeboden worden in ruil voor de wettelijk

vastgelegde minimumsteun (zie paragraaf 2.3.2.), terug op de markt te brengen op regelmatige tijdstippen. Dit moet gebeuren met als doel (een deel van) de kosten van deze opkoopplicht te recupereren. Deze verkopen zitten inbegrepen in de cijfers gegeven in de paragraaf over 'Bilaterale handel in warmte-kranchcertificaten' (2.3.1.), maar worden hier uit de totale cijfers gefilterd en verder toegelicht, en dit in het teken van de controle die de VREG uitvoert op de transparantie en regulariteit van de verkoop van certificaten door de netbeheerders.

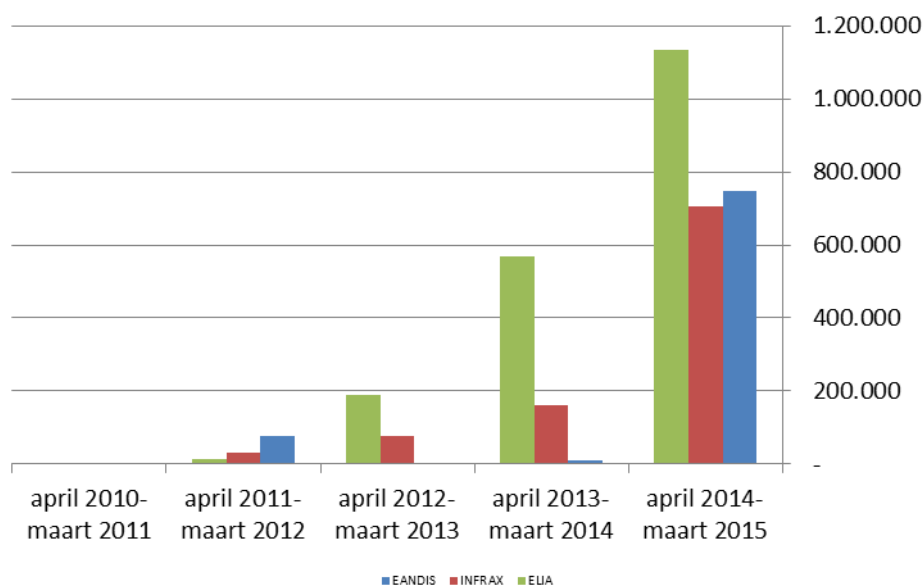
2.3.3.1. Aantal verkochte warmte-kranchcertificaten door de netbeheerders

Tabel 15 en Figuur 23 geven een overzicht van het aantal door de netbeheerders verkochte warmte-kranchcertificaten per werkmaatschappij en per handelsperiode voor de vijf laatste periodes. Ook hier worden de cijfers bekeken telkens van april jaar Y t.e.m. maart jaar Y+1 om zo een betere weergave te krijgen van de werkelijke marktpraktijken.

Tabel 15: Aantal door de netbeheerders verkochte WKC

Netbeheerder	April 2014- Maart 2015	April 2013- Maart 2014	April 2012- Maart 2013	April 2011- Maart 2012	April 2010- Maart 2011
EANDIS	748.967	8.587	0	75.505	0
INFRAX	704.698	162.000	77.000	31.675	0
ELIA	1.135.221	569.586	190.213	12.100	0
TOTAAL	2.588.886	740.173	267.213	119.280	0

Figuur 23: Aantal door de netbeheerders verkochte WKC per handelsperiode

Voor WKC is het verschil tussen het aantal door de netbeheerders aan minimumsteun gekochte certificaten en het aantal door de netbeheerders weer verkochte certificaten nog steeds groot. Het is duidelijk dat de netbeheerders nog meer moeilijkheden ondervinden om hun portefeuille aan WKC te verkopen dan het geval is voor GSC.

Van de in totaal 8.682.750 bilateraal verhandelde WKC werden er 2.588.886 of 30% verkocht door een netbeheerder. In de vorige handelsperiode lag dit percentage op 8%, in de periode daarvoor op 4%. Net zoals bij GSC verschuiven de activiteiten in de WKC-markt dus meer en meer richting de netbeheerders, en vinden steeds minder plaats rechtstreeks tussen producenten en quotum-plichtige partijen. Hierbij is het verschil tussen de laatste en de vorige handelsperiodes voor WKC opvallend groot.

2.3.3.2. Gemiddelde prijs door de netbeheerders verkochte warmte-kranchcertificaten

Tabel 16 vergelijkt de gemiddelde transactieprijs van warmte-kranchcertificaten verkocht door de netbeheerders met de gemiddelde transactieprijs van alle andere bilaterale verkopen van WKC, zonder de verkopen door netbeheerders, en dit voor de laatste vijf handelsperiodes.

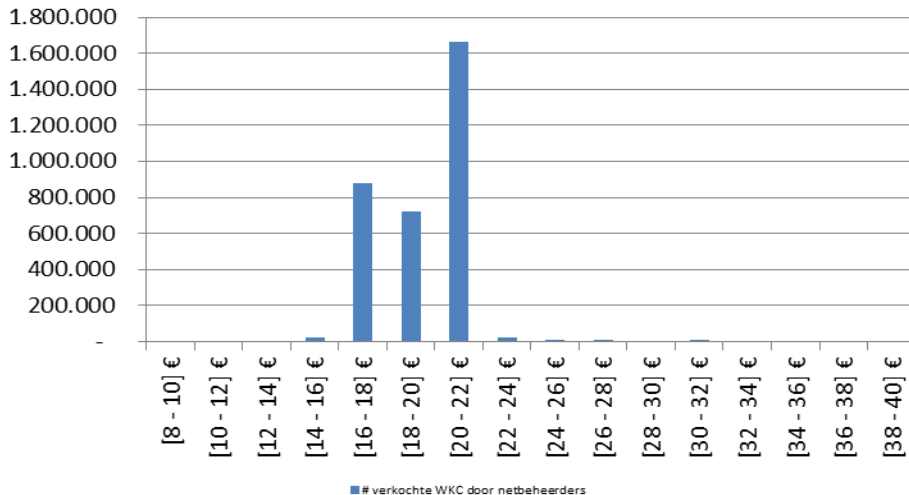
Tabel 16: Gemiddelde transactieprijs WKC, opgesplitst in verkopen door netbeheerders en verkopen door andere marktpartijen

Handelsperiode	Gemiddelde transactieprijs		
	Verkopen door netbeheerders	Andere bilaterale transacties	Vershil
April 2014-Maart 2015	19,09 €/GSC	23,34 €/GSC	-18,21%
April 2013-Maart 2014	18,70 €/GSC	27,03 €/GSC	-30,81%
April 2012-Maart 2013	22,31 €/GSC	31,19 €/GSC	-28,47%
April 2011-Maart 2012	23,50 €/GSC	34,43 €/GSC	-31,74%
April 2010-Maart 2011	-	37,13 €/GSC	-
TOTAAL sinds 2010	19,39 €/GSC	29,68 €/GSC	-34,67%

Het verschil tussen de prijs voor WKC verkregen door de netbeheerder en de prijs bij transacties waar de verkopende partij geen netbeheerder was, is nog groter dan bij GSC (18% t.o.v. 4% bij GSC). De gemiddelde transactieprijs WKC bij de bilaterale verkopen, buiten de verkopen door de netbeheerders, daalt procentueel gezien wel sneller dan bij GSC. Het is dus duidelijk dat de marktverschotten in de WKC-markt nog sterker doorwegen op de prijszetting in de bilaterale markt dan bij GSC, en dit zowel voor de verkopen van WKC door de netbeheerders als voor andere bilaterale transacties. Verder volgen beide certificatenmarkten een gelijkaardig patroon.

Figuur 24 geeft een zicht op de spread van de verkoopprijzen van WKC door de netbeheerders voor de laatste twee handelsperiodes (referentie boetewaarde 41 €/WKC). Vergeleken met vorige handelsperiodes is deze spread zich meer en meer aan het vernauwen en situeren ongeveer alle transactiepreizen zich tussen 16€ en 22€/WKC.

Figuur 24: Aantal door de netbeheerders verkochte warmte-kranchcertificaten in periode april 2013 t.e.m. maart 2015 per prijsinterval (€/WKC)

2.3.3.3. Aantal tegenpartijen en verkoopmethode

Tabel 17 geeft een overzicht van het aantal verschillende partijen die warmte-kranchcertificaten aankochten van de netbeheerders. Een aantal partijen kochten certificaten bij verschillende netbeheerders, waardoor de totalen lager zijn dan de som van de individuele aantallen.

Tabel 17: Aantal kopers van WKC van de netbeheerders

Netbeheerder	April 2014- Maart 2015	April 2013- Maart 2014	April 2012- Maart 2013	April 2011- Maart 2012	April 2010- Maart 2011
EANDIS	5	4	0	4	0
INFRAX	2	2	6	6	0
ELIA	17	15	4	4	0
TOTAAL	18	19	7	9	0

De veilingen die worden georganiseerd door de netbeheerders zijn steeds voor de verkoop van groenestroomcertificaten en warmte-kranchcertificaten samen. De verkoopmethoden en de bespreking hiervan in paragraaf 1.3.3.3. zijn ook hier geldig.

Bij de veilingen in de periode april 2014-maart 2015 werden amper 14% van de aangeboden warmte-kranchcertificaten ook verkocht. Bepaalde volumes WKC in deze cijfers werden weliswaar meer dan eens te koop aangeboden, door niet-verkoop bij een vorige veiling. Het verkoopperscentage per veiling lag voor WKC tussen 0% (i.e. geen enkel WKC werd verkocht) en 100% (i.e. alle WKC werden verkocht). Het probleem voor de netbeheerders om hun portefeuilles aan WKC verkocht te krijgen is dus duidelijk nog groter dan bij GSC.

De andere verkoopmethoden buiten de veilingen, zoals besproken in paragraaf 1.3.3.3., zijn ook van toepassing voor WKC, behalve de minicompetities georganiseerd door het Vlaams Energiebedrijf, waarin geen warmte-kranchcertificaten werden verkocht door de netbeheerders.

De beoordeling van de verkopen van certificaten door de netbeheerders is te vinden in paragraaf 1.3.3.4.

2.4. Inlevering van warmte-kranchcertificaten voor de certificatenverplichting op 31 maart 2015

2.4.1. Berekening van het aantal in te leveren warmtekranchcertificaten

De totale elektriciteitsafname op het distributie- en transmissienet in 2014 bedroeg 43.857.542 MWh. De leveringen door netbeheerders (309.032 MWh) tellen niet mee voor de certificatenverplichting. De vrijgestelde afnames door grote afnemers¹⁸ bedroegen 6.962.790 MWh. De totale hoeveelheid afgenomen elektriciteit waarop het warmte-kranchquotum (10,5%) werd berekend, bedroeg bijgevolg 36.585.720 MWh. De certificaat-plichtige afname daalde met 3,19% t.o.v. vorig jaar door de cumulatieve impact van de gedaalde totale elektriciteitsafname (-0,86%), de sterk gestegen vrijgestelde afnames door grote afnemers (+13,93%) en de gedaalde vrijgestelde leveringen door netbeheerders (-7,64%). Net als voor GSC komt de sterke stijging in vrijgestelde afnames door grote verbruikers door een sterk verhoogd totaal afnamevolume voor bepaalde verbruikers, waarvan het merendeel grotendeels is vrijgesteld van de quotumverplichting WKC.

De verplichting warmte-kranchcertificaten in het indieningsjaar 2015 beliep hierdoor **3.841.478 WKC** tegenover 3.703.679 WKC in 2014, of een stijging van 3,72% t.o.v. vorig jaar. Deze stijging weerspiegelt de toename van het quotum van 9,80% in 2014 naar 10,50% in 2015, samen met de daling in certificaat-plichtige afname.

2.4.2. Resultaten van de certificateninleveringsronde

Tabel 18 en Figuur 25 tonen de resultaten van alle voorbije inleveringsrondes van warmte-kranchcertificaten tot en met de inlevering van 31 maart 2015. Volgende gegevens zijn opgenomen in de tabel per inleveringsronde: het quotumpercentage, het aantal WKC uitgereikt voor producties in het afnamejaar waarop de certificatenverplichting wordt berekend, het aantal WKC beschikbaar op de uiterste inleverdatum van 31 maart (i.e. WKC die eventueel al werden ingediend vóór deze datum, zijn nog in deze cijfers inbegrepen en worden hier beschouwd als 'nog niet ingediend') en het aantal in te dienen en aantal ingediende WKC.

Tabel 18: Overzicht van de inleveringsrondes van warmte-kranchcertificaten

Inleverdatum	Quotum	Uitgereikte WKC voor afnamejaar voorafgaand aan quotum	WKC beschikbaar op 31/3	In te leveren WKC op 31/03	Ingeleverde WKC
31/03/2006	1,19%	226.149	316.293	575.209	246.196
31/03/2007	2,16%	459.582	601.964	1.032.004	566.191
31/03/2008	2,96%	1.134.177	1.242.698	1.392.594	1.039.399
31/03/2009	3,73%	2.149.405	2.634.501	1.750.076	1.749.410
31/03/2010	4,39%	3.336.088	4.145.756	1.889.821	1.889.705
31/03/2011	4,90%	4.656.555	6.789.681	2.252.388	2.252.394
31/03/2012	7,60%	5.210.256	9.366.744	3.327.789	3.327.789

¹⁸ De vrijgestelde afnames door (1) afnemers met een afname tussen 1 en 20 GWh én een NACE code 05 t/m 33 (industrie en winning van delfstoffen), 46391 of 52100, (2) afnemers met een afname groter dan 20 GWh, (3) afnemers op een gesloten distributienet (gecumuleerd).

31/03/2013	8,60%	5.649.267 ⁽¹⁾	12.221.594	3.218.178	3.218.178
31/03/2014	9,80%	5.815.587 ⁽¹⁾	14.712.882 ⁽²⁾	3.703.679	3.703.678
31/03/2015	10,50%	5.846.811	16.751.937 ⁽²⁾	3.841.478	3.841.478

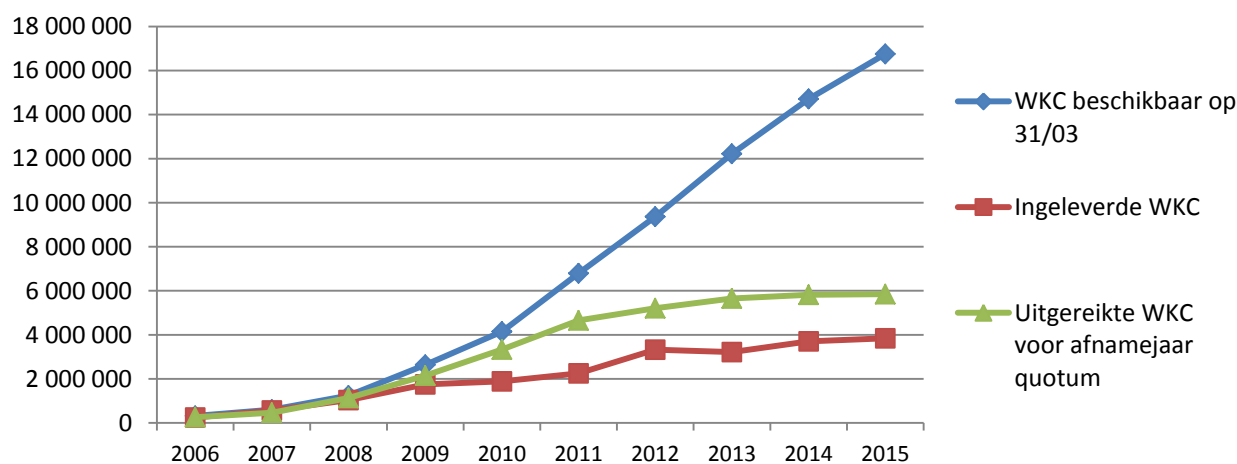
⁽¹⁾ Deze cijfers zijn afwijkend van de cijfers die vorig jaar werden opgenomen in het marktrapport. Deze wijzigingen zijn het gevolg van het uitreiken van warmte-kranchcertificaten na 31/03/2014 voor producties in 2012 en 2013.

⁽²⁾ Dit cijfer is incl. 1.000.000 door de netbeheerders gebankte WKC, zoals beschreven in Art.6.4.14 van het Energiebesluit.

Sinds 31 maart 2009 waren bij elke inleveringsronde telkens meer warmte-kranchcertificaten beschikbaar dan er moesten worden ingeleverd. De laatste jaren is het aantal beschikbare WKC zelfs een veelvoud van het aantal in te dienen WKC. Sinds productiejaar 2008 (indiening 31/03/2009) worden er systematisch ook meer WKC uitgereikt per jaar dan de quotumverplichting. Meer hierover in de volgende paragraaf.

In totaal waren er voor de voorbije inleveringsronde 49 quotum-plichtige toegangshouders als dusdanig geregistreerd bij de netbeheerders. Net als bij GSC waren voor drie toegangshouders de afnamevolumes in 2014 te laag om te resulteren in een quotum-plicht WKC. Alle toegangshouders voldeden aan hun verplichting.

Figuur 25: Schematisch overzicht van de inleveringsrondes van warmte-kranchcertificaten per indieningsjaar

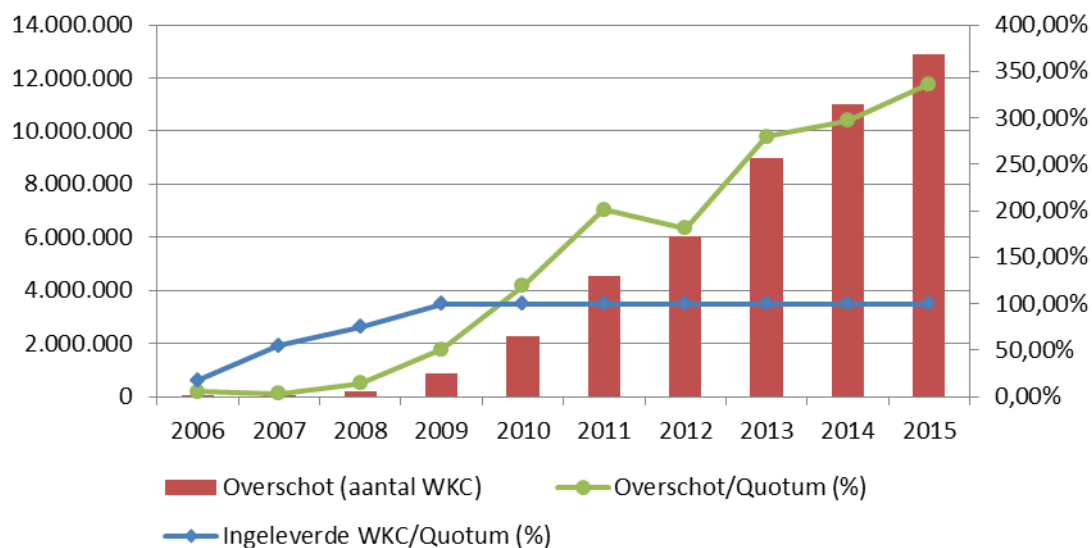
2.4.3. Warmte-kranchcertificatenoverschot

2.4.3.1. Volumes

Op 31 maart 2015 was er voor het zevende jaar op rij een overaanbod aan beschikbare warmte-kranchcertificaten. Het aantal in 2014 uitgereikte WKC was nog steeds hoger (52%) dan het aantal in te dienen WKC voor afnamejaar 2014 (inleverdatum 31 maart 2015), maar deze verhouding is de voorbije twee jaar net als bij GSC aan het afnemen. Vorig jaar bedroeg het procentuele verschil 57%, het jaar daarvoor was dit nog 76%. Hoewel deze percentages nog kunnen wijzigen door uitreiking van WKC na 31/03/2015 voor producties in voorgaande jaren, lijkt er toch een positieve evolutie te zijn op de kloof tussen het aantal uitgereikte en in te dienen WKC.

Echter zolang het aantal uitgereikte WKC groter is dan het aantal in te dienen/ingediende WKC, blijft het certificatenoverschot ook hier verder toenemen, zoals te zien in Figuur 26. Op 31 maart 2015 waren ook al een aantal WKC uitgereikt voor producties in 2015 beschikbaar op de markt.

Figuur 26: Toename van het overschot WKC op de markt

Het aantal nog beschikbare WKC op 31 maart 2015 om 24:00u, na inlevering van de certificatenverplichtingen, was 12.910.459 WKC of 336% van het aantal in te leveren certificaten. Vorig jaar waren dit 11.009.204 WKC of 297%.

Het overschot op de warmte-kranchcertificatenmarkt vermindert – nog sterker dan het geval is voor de groenestroomcertificatenmarkt - de efficiëntie van het steunmechanisme. Zie de adviezen die de VREG hier al over uitbracht.

Het immobiliseren van in totaal 1 miljoen warmte-kranchcertificaten door de netbeheerders via het banking besluit, heeft gezien de omvang van het certificatenoverschot net als bij groenestroomcertificaten geen invloed op de markt.

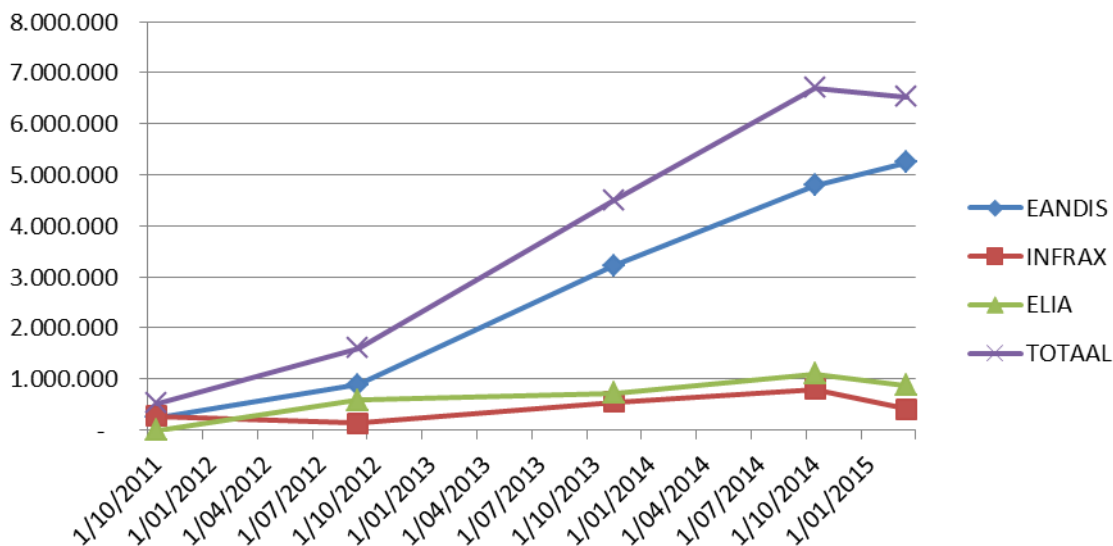
2.4.3.2. Portefeuilles

Ongeveer de helft van het WKC overschot (51%) zit in de portefeuilles van de netbeheerders. De verdeling onder de netbeheerders is echter zeer ongelijk. Waar de portefeuilles van Infrac en Elia eerder zijn afgenomen t.o.v. de situatie op 1/10/2014, is de portefeuille van Eandis verder toegenomen. Het verschil in timing tussen de laatste en de vorige portefeuille-foto's maakt het echter moeilijk om hier veel besluiten uit te trekken, aangezien veilingen (nog) niet regelmatig genoeg gebeuren door het jaar en het moment van opname dus van belang is. Zowel Infrac als Elia hebben veilingen georganiseerd in de periode tussen oktober 2014 en maart 2015, terwijl het op datum van de foto van 1 oktober 2014 al een tijd geleden was dat zij certificaten hadden geveild. Eandis daarentegen organiseert veilingen op regelmatigere kwartaalbasis.

Een 32% van het certificatenoverschot WKC zat op datum van 31 maart 2015, 24:00u in de portefeuilles van de quotum-plichtige toegangshouders, wat betekent dat 17% van de WKC zich nog in een portefeuille bevond van een producent of andere partij.

Zoals voor GSC zijn het dus ook voor WKC vooral de netbeheerders die het grootste deel van het certificatenoverschot in portefeuille hebben. Zij ondervinden, zoals eerder besproken, aanzienlijke problemen om deze volumes weer te verkopen.

Figuur 27: Evolutie van de WKC portefeuilles van de netbeheerders (inclusief gebankte WKC)

2.4.4. Warmte-krachtquotum voor 2015, inlevering 31 maart 2016

De quota voor de warmte-krachtcertificatenverplichting voor de komende jaren werden in 2009 vastgelegd in het Energiedecreet, en gewijzigd op 13 juli 2012.

Op 31 maart 2016 zal het warmte-krachtquotum 11,2% van de certificaat-plichtige stroomlevering bedragen. Hierop moet geen coëfficiënt toegepast worden, zoals wel het geval is bij de berekening van het GSC-quotum met de B_{tot} .

Voor een prognose over het aantal uit te reiken en in te leveren groenestroomcertificaten verwijzen we naar het rapport van het Vlaams Energieagentschap hieromtrent.¹⁹

¹⁹ Rapport 2014/1: Deel 3: evaluatie quotumpad, productiedoelstellingen en marktanalyserapport.
http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/milieuvriendelijke/monitoring_evaluatie/2014/Rapport2014_1Deel3Eval-quotumpad-proddoel.pdf

Conclusies

De situatie op de markten voor groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten blijft sterk gekleurd door de certificatenoverschotten. Voor groenestroomcertificaten was 282% van het aantal in te leveren certificaten beschikbaar op de markt, voor warmte-krachtcertificaten was dit zelfs 436%.

Ondanks het feit dat de verhouding uitgereikte certificaten t.o.v. in te leveren certificaten voor de quotumverplichting voor het tweede jaar op rij is gedaald, worden er nog steeds jaarlijks meer certificaten uitgereikt dan er moeten ingediend worden en blijven de overschotten dus jaar na jaar toenemen. Dit geldt zowel voor groenestroomcertificaten als voor warmte-krachtcertificaten. Voor groenestroomcertificaten komt hier nog het volume bij dat werd uitgereikt onder invloed van de 'omruiling' van certificaten uit zonne-energie installaties met startdatum in 2012.

Het banken van certificaten heeft, gezien de beperkte hierin betrokken volumes in verhouding tot de overschotten, geen wezenlijke invloed op de markt.

Als gevolg hiervan daalde de gemiddelde transactieprijs waaraan certificaten op de bilaterale markt verkocht worden verder in 2014, en dit zowel voor groenestroom- als voor warmte-krachtcertificaten. Dit betekent ook dat steeds grotere hoeveelheden certificaten aangeboden worden voor opkoop door de netbeheerders aan minimumsteun, bij gebrek aan afzetmogelijkheden op de bilaterale markt. De netbeheerders brengen deze certificaten op regelmatige tijdstippen opnieuw op de markt via certificatenveilingen. Het marktaanbod aan certificaten verschuift op deze manier meer en meer richting de netbeheerders, die moeilijkheden ondervinden om deze certificaten verkocht te krijgen. Het grootste deel van de certificatenoverschotten bevinden zich dan ook in de portefeuilles van de netbeheerders, met de hierbij horende financieringskosten.

Tenslotte willen we de nood aan ingrepen nog eens herhalen om het evenwicht in de certificatenmarkten te herstellen. Bij ongewijzigd beleid zullen de marktoverschotten nog jaren blijven bestaan en zelfs aangroeien²⁰, waardoor de certificatenmarkten nog jarenlang in onevenwicht zullen zijn.. De prijsgarantie voor producenten in overeenstemming met hun onrendabele top via de minimumsteun biedt wel de nodige investeringszekerheid[waardoor er geen afremming staat op de aangroei van productie-installaties] indien deze de beoogde doelstellingen zoals idealiter vertaald in het quotum - overschrijden. Bovendien bestaat er op dit ogenblik geen mechanisme waardoor de certificatenmarkten spontaan terug in evenwicht zullen geraken.]

Daarnaast is door het verlagen van de boeteprijs en het vastleggen van de minimumsteun GSC op 93 EUR voor installaties met startdatum vanaf 2013, de bandbreedte waarin de bilaterale transactieprijs van certificaten tussen producenten en quotum-plichtige partijen nog kan evolueren zo beperkt geworden dat het niet zeker is of deze marktwerking in fine nog mogelijk en zinvol is. Zolang er geopteerd wordt om een marktmechanisme te behouden waar vraag en aanbod zoveel mogelijk in evenwicht moeten zijn, zullen er op gezette tijden ingrepen nodig zijn om deze op elkaar af te stemmen.

Het verkopen van steuncertificaten aan de netbeheerders aan minimumsteun, waarna deze certificaten vervolgens door de netbeheerders weer moeten verkocht worden op de markt, zorgt ervoor dat de marktoverschotten extra circuleren. Dit doet ook het totale kostenplaatje stijgen door de extra administratieve en financieringskosten voor de netbeheerders. Het resulteert in een verschuiving van een steeds aanzienlijker deel van de kosten van het certificatenstelsel naar de nettarieven . Zo betaalt de elektriciteitsconsument een bijdrage voor GSC en WKC enerzijds via de doorrekeningen van de quota door zijn elektriciteitsleverancier en anderzijds ook in de nettarieven. Certificaten die door een leverancier werden aangekocht van een netbeheerder worden dus deels in beide kostencomponenten van de factuur aangerekend, telkens met een mogelijke administratieve en een financieringskost erbij.

²⁰ Zie het eerder aangehaalde VEA Rapport 2014/1: Deel 3: evaluatie quotumpad, productiedoelstellingen en marktanalyserapport

VREG

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

Graaf de Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20 bus 19

1000 Brussel

gratis telefoonnummer 1700

fax 02 553 13 50

info@vreg.be

vreg.be